

JÓESTÉ!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
[LU], Calea Regele Ferdinand 66.
Telefon: 61.

MINDEN ESTE MEGJELENŐ
FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Cluj, 1934. III. évfolyam
140. szám
Július 29.

Vásárnap

Százezrek kísérték utolsó útjára a tragikus sorsu Dollfuss

(BÉCS.) Sok százezer ember jelenlétében ma délután temették el Dollfuss kancellárt. A temetési szertartás a városháza előtti térségen folyt le, ahol Dollfuss ravatala fel volt állítva. Pontban fél 3 órakor érkeztek meg a városháza előtti térségre a diplomáciai kar, a kormányok kiküldöttei és az osztrák kormánytagjai.

Elsőnek Miklós szövetségi elnök búcsúztatta a nagy halottat, majd Starhemberg herceg, Schmitz polgármester és Kempfler vezérkari főnök mondottak gyászbeszédet. Ezután megindult a temetési menet a Szent István bazilika felé. A bazilikában Innitzer, Bécs bíboros-érseke beszélt a halottat, majd a harangok szüntelen zúgása közepette elindult a gyászmenet a temető felé.

ELKESEREDETT HARCOK KARINTHIÁBAN
(BÉCS.) A karintiai Bleiburgban a kampóskezesek ma reggel sikeresen elfoglalták a városkát. De a kormánycsapatoknak ma reggel sikerült rohammal visszafoglalniuk. Az uccákon a kampóskezesek és a kormánycsapatok között véres csata folyt és mindkét részről súlyos veszteségek voltak.

Tegnap általában rend volt Ausztriában. A késő délutáni órákban hírek terjedtek el, hogy a kampóskezesek újabb puccsra készülnek és egy elfogott németországi levél szerint Starhemberg herceg ellen is merényletet készülnek elkövetni.

Azonban eddig semmi kilengés nem történt. Karinthiában kiméretlenül folyik a tisztogatási akció s valószínűleg még a mai nap folyamán likvidálják a felkeléseket.

Jelenleg Willach körüli folyóknak harcok

EGYELŐRE NEM LESZ DIPLOMÁCIAI AKCIÓ

(PÁRIS.) Franciaország, Anglia és Olaszország közötti eszmecsere egyelőre nem eredményezte a diplomáciai akciót az osztrák kérdésben. Minhárom állam megmarad az év februárjában tett deklarációjának alapján, amelyben

Ausztria függetlenségének szükségessége mellett szögezték le magukat.

Ha szükség lenne diplomáciai beavatkozásra, úgy azt a három állam közös egyetértésben fogja megtenni.

(RÓMA.) Kormánykörök a legkategorikusabban cáfolják azt a hírt, hogy olasz csapatok átlépték volna az osztrák határt. Együttal cáfolják azt is, hogy az olasz határt megerősítették volna.

MEGÜTKÖZÉST KELTETT PAPI KINEVEZÉSE

(RÓMA.) Az olasz diplomáciai körökben sem fogadják helyesléssel Papen kinevezését. Ugy tekintik, mintha Hitler kormánybiztost küldött volna ki Ausztriába és a német követség is olyan szerepet töltött be a közelmúltban, mint a német kor-

mánynak egy szekciója.
(BELGRÁD.) Jugoszláviában is nagy meglepetést keltett Papen bécsi követévé való kinevezése. A kinevezést Hitler manőverének tekintik s egyúttal módot arra, hogy Hitler megszabaduljon Papentől.

A KIRÁLY RÉSZVÉTE

(BUKAREST.) Öfelsége II. Károly király szárnysegéde, Urdareanu, tegnap megjelent a bukaresti osztrák követségen, ahol az uralkodó részvétét fejezte ki Dollfuss halála felett. Tatarescu miniszterelnök megleghangú részvétlélvirozatot intézett az osztrák kormányhoz.

Hamistanuzásra való felbujással vádolta meg Maniu Uica tábornokot

BUKAREST. A Skoda-per vizsgálata kiküldött parlamenti bizottsága előtt tegnap Vaida-Voevod Sándor volt miniszterelnököt hallgatták ki, aki átnyújtotta a bizottságnak a hírhedt Palaelibus-listát, amelyet Löwenstein, a Skoda-cég prágai vezérigazgatója bocsátott rendelkezésére. A listán szereplő nevek között egyetlen román politikus sincs, csak ügyvédek és a Skoda-cég magasabb tisztviselői. Vaida a legerélyesebben visszautasította azokat a gyanúsításokat, amelyeket Maniu Gyulával szemben terjesztettek bizonyos tendenciózus körök.

— Örövendek — mondotta Vaida, — hogy a nagy nyilvánosság előtt tehetek vallomást, mert teljesítségemmel ki van zárva, hogy én 40 éves barátom, Maniu Gyula ellen aljasságot volnék képes inscenálni. Ha Maniuval valami bajom van, azt négyszemközt intézzük el, vagy akár a nyilvánosság előtt, de sohasem lennék képes bemoéskolni barátságunkat és közös múltunkat.

MANIU A BIZOTTSÁG ELŐTT
A Skoda-bizottsága délutáni ülésén Maniu Gyula szenzációs kihallgatására került a sor.

Maniu felolvasta a legfőbb katonai tanács különböző üléseiről szóló jegyzőkönyveket, amelyekből kitűnik, hogy három dologról volt állandóan szó: A hadsereg felszereléséről, az ország belső megszervezéséről és a hazai ipar fejlesztéséről. Az első kérdés igen sürgősnek mutatkozott, amelyben nem tűr halasztást. Amikor a Skoda-céggel kötött szerződést bemutatták a katonai legfőbb tanácsnak, az egyetlen megjegyzést sem tett ellene. Zeletzky két ízben látta. Először 1929-ben, amikor bemutatkozott nála, mint a Skoda-cég főnöke. Másodszor 1930-ban, ami-

kor udvariassági látogatást tett. Boila Romulus sohasem volt nála Zeletzkyvel, sem a miniszterelnökségen, sem másutt.

— Nem ártottaték a hadbíróság egy jegyzőkönyvét meghamisítani — mondotta a volt miniszterelnök, — hogy Zeletzkyt velem kapcsolatba hozhassák. Tudomásom van arról, hogy Uica tábornok egy Gheorghescu és egy Propopotescu egyént is igyekezett rábírn arra, hogy keverjenek bele engem is a Zeletzky-ügybe. A Skoda-cégnél — folytatta Maniu — azért eszközölték az ágyú megrendelést, mert nekünk megfelelő gyáraink nem voltak, továbbá mert Lengyelország, Jugoszlávia és Csehszlovákia ugyancsak a Skoda-cégnél adták fel rendeléseiket közös taktikai érdekből. És így nekünk is ugyanolyan ágyúcsövekkel kellett rendelkezünk, mint szövetségeseink. Azután a Skoda-cég itt van a közelben és sokkal kedvezőbb pénzügyi feltételeket is nyújtott, mint a többi ajánlattevő. Amíg a tüzérségi anyagot Skodánál rendeltük, az volt az intenciónk, hogy a haditengerészeti és aviatikai felszerelést Olaszországban és Angliában szerezzük be, hogy így az összes kapitalista államokat érdekeltekké tegyük Románia egyszisztenciális érdekében.

MILYEN ALAPON TÖRTÉNTÉK A RENDELÉSEK

Maniu kihallgatása során kijelentette, hogy teljes bizalma volt Chihosky, Samsovic és Sica Popescu tábornokok iránt. Ami a technikai szempontokat illeti: Sica Popescu, minitüzérségi főfelügyelő áttanulmányozta az összes modelleket és jelentése alapján készült a rendelés. Előzőleg pedig kikérték egy hadi-anyag tanács, mint a legfőbb katonai tanács szakvéleményét is. Arra vonatkozólag, hogy a szállítási feltételek meg-

állapítása nem előzte meg a rendelést, Maniu megállapítja, hogy miután új találmányokról és új hadi alkatrészekről volt szó, a szállítási feltételek megállapítása nem volt lényeges.

KIK ELLEN KELLENE VIZSGÁLATOT VEZETNI

— Nem azok ellen kell vizsgálatot folytatni, — mondotta tovább Maniu Gyula, — akik a Skoda rendelést eszközölték, hanem azok ellen, akik a rendelés végrehajtását megghiúsították.

Kijelenti továbbá Maniu, hogy igyekeztek rendelkezéseket adni a kis-kapusi és kudzsi üzemeknek is. Egyszersmint örömmel veszi tudomásul a hadügyminiszterium rendelkezését, hogy vizsgálatot indít azok ellen, akiket a hadbíróági jegyzőkönyvek meghamisításával lehet gyanúsítani.

— Miért nem rendelt a francia Schneider-Creuzot gyártól is? — kérdezték Maniutól a parlamenti bizottság tagjai.

— Mert a francia gyár kartellben állott a Skoda-céggel, — válaszolta Maniu.

Végül az elnöklő Pop Valérnak átnyújtotta Maniu Gyula a hadbíróági jegyzőkönyvek Zeletzky vallomására vonatkozó pótlását, amelyet tudvalevőleg Macek, a Skoda cég pénztárosa vásárolt meg és juttatott el Lazar Ilie képviselő útján Maniuhoz és kéri, hogy Uica tábornokot és Pomponiu ezredet függeszték fel hivataluktól. Maniu szenzációs vallomása után a Skoda bizottsági ülése este tíz órakor véget ért. A legközelebbi ülés kedden, július 31-án tartják.

Írta: Halász József

mint képviselők. Németül beszélő és éneklő szenzációs vigjáték!
 Vasárnap délelőtti 11 órakor **MATINÉ.**
Jön! Hétfőn! Frankenstein: Egy ember, aki szörnyet
 alkotott. M. nemzetis dráma.

Az Amateur-Matador tekéző bajnokcsapatok revánsmérkőzése

Lélekemelő ünnepség keretében tartották meg a napokban a Moderna 2-ös pályán a kolozsvári Amateur tekéző bajnokcsapata által megnyert győzelmi Iris-kupa felavatását és az Amateur és Matador bajnokcsapatok diszmérkőzését. A lelkes ünnepségre a Moderna 2-ös pálya 60 méteres nagytermébe egymásután vonultak fel a legkiválóbb tekézőbajnokok, érdeklődő bajtársak és nagyszámú hölgyek nézőközönsége. A közönség között a pálya két oldalán levő galérián megjelentek a tekézősport legkiválóbb képviselői és mások, összesen mintegy 200 néző.

Az áhitatos csendben az Amateur csapat nevében Kovács Arthur szólalt fel s lelkes szavakkal üdvözölte a Matador bajnokcsapatot, az Iris csapatát s a megjelent tekéző sporttársakat. Majd magas színvonalú beszédében vázolta az Amateur csapat kiváló működését és annak eredményeit. Az üdvözlőbeszédre Török József, az Iris elnöke válaszolt s egyetértő érzéseit közösen átnyújtotta csapata győzelmének ajándékát, a kolozsvári Iris-gyár által remekbe készített majolika kupát bajtársi öröklélekül. Ezután az Iris csapat elnöke meghatottan jelentette be, hogy Möriz Béla szövetségi ügyvezető elnöknek, aki egyszerre mint a Matadorok elnöke is, azért az önfeláldozó fáradhatatlan munkásságért, amelyet a romániai tekézősporti megteremtése és országos jellegűvé tétele terén lelkes agitálásával kifejtett, örömmel és hálával nyújtja át a tekéző bajtársak ajándékát, az Iris-gyár munkásai mesterművét: egy majolikát díszserleget, amely Möriz Bélának életében utánzott, beégetett fényképét tünteti fel. A dísz-serlegben egy szálszegű, a barátság és bajtársi összetartás jelképét helyezte az elnök s átadta az ajándékot a Matadorok vezérének. Ezután az Iris csapat tekézői Möriz Béla elé léptek s egyenként egy-egy virágszálat illesztettek az ünnepelt elnök kezében levő serlegbe. Möriz Béla ügyvezető elnök hatalmas tapsvihar után mélyértelmű köszönő szavakat intézett az Irishez, megértő szavakban állította oda mintaképül az ország elé az Amateur csapatot, mint a testedző és léleknevelítő tekézősport lelkes képviselőjét. A közönség mélyen megharagva, odaadó szeretettel ünnepelte az érdemes elnököt, aki egész munkásságát és életét a nemes sport fejlesztésének szenteli.

Ezután az Iris-Amateur, 15 játékos játéka következett, 187:169-es eredménnyel. Az ünnepséget az Amateur-Matador, 10 játékos revánsmérkőzése fejezte be. Mindkét csapatot a legnagyobb ambíció hevitette, az Amateur 10 ellen a Matador hősies munkát végzett, az Amateur viszont a kupanyerés győztesé akart lenni. Azonban a Matador valóban matador volt. Möriz Béla igazi mesterszámokat produkált s a Matador 131:130 eredménnyel győzött. A mérkőzés után 120 terítékű bankett volt, amelyet Nagy Pál, az Iris játékosainak háromszáz tekéző szavai tolmácsolta, Dérczi pályatulajdonos pedig színdarabot ajánlott nyújtott s Möriz Bélának, akinek segítségével alakították meg a párisi tekéző sportpályát.

Közeleti emberek arcképcsarnoka

Hexner Béla

Az Országos Magyar Párt kolozsvári tagozatának alelnöke és a párt intézőségének tagja. A romániai kisebbségi társadalom kimagasló egyénisége, aki bátor felleléssel, harcos tollal, igazságos szellemével, modern technikai és közgazdasági képzettségével rendkívül nagy szolgálatokat tesz a kisebbségi magyarságnak. Hexner Béla Liptószentmiklóson született 1885-ben, apja dr. Hexner Gyula Liptóvármegye főügyésze volt az impérium változásig. Technikai tanulmányait Németország leghíresebb műegyetemén, Charlottenburgban és Breslauban végezte, okleveles vegyészmérnök diplomát szerzett s az európai híres Liebermann professzornak, majd Semmler professzornak volt az asszisztense. A világháború alatt a fernezyi kénságyár igazgatója volt, majd a háború után önállósította magát s Kolozsváron van mérnöki irodája. Demokratikus gondolkodása, haladó szelleme és közeleti puritánsága révén általános becsülésnek és népszerűségnek örvend.

Megbecstelenítették a csendőroket a bilincsbe vert asszonyt

(ORHEI.) Ujabb felháborító csendőr brutalitásról érkezik jelentés Orheiből, Északbesszarábia fővárosából. A Brevicea községi Gladeovszci Mária parasztság a kisenevi járásbíró egy vitás ügyben tanuként maga elé idézte. Az asszony, aki fiatal és szép, már több ízben kivonta magát a bírósági idézés alól s ezért az orheii csendőrség parancsot kapott, hogy az asszonyt előállítsa. A csendőrök elfogták az asszonyt, az őrsre vitték és bilincsbe

be verve elhelyezték az őrszobában. Az éjszaka folyamán három csendőr, Ivacu Niculae, Radion Jordache és Turcu Simion betörték a szobába és sorra megbecstelenítették az asszonyt.

aki másnapi kihallgatása alkalmával jelentést tett a csendőrök felettesséinek az esetről.

A kisenevi főügyész rendelkezése alapján három bestiális embert letartóztattak.

Kollektív szerződést kötnek a kolozsvári asztalos és kőműves munkások

(KOLOZSVÁR.) Tegnap szombati munkában beszámoltunk arról, hogy a kolozsvári Belga-Romana textilgyár munkásainak sztrájkja sikerrel járt és a gyárigazgatóság kollektív szerződést kötött a munkásokkal, amelyben teljesítette a munkások legtöbb követelését.

A kolozsvári

kőműves és asztalos munkások között is már régóta panaszok merültek fel a munkabérek alacsony volta és a kizsákmányoló módszerek miatt,

amelyben az egyes vállalkozók részérik a fiatalabb asztalosokat és kőműveseket. Ennek oka a munkások szerint abban rejlik, hogy törvényes kollektív szerződés még eddig nem volt a munkaadók és a munkások között, amelyben szabályozták volna a munkabérek kérdését és a munkaidőt.

A Belga-Romana munkások sikere után

újabb felvetődött az asztalosok és a kőművesek között a kollektív szerződés szükségességének kérdése és lépéseket tettek a

munkügyi felügyelősnél annak megkötése érdekében.

Chirila vezérfelügyelő megkezdte a tárgyalásokat a szerződés létrehozása érdekében és valószínű, hogy még hétfőn meg is kötik a kolozsvári kőművesek a nagyfontosságú szerződést. Az asztalos munkások kollektív szerződésének megkötésére csak a jövő hét csütörtökén kerül majd sor.

A főtéri pofoszkodás ára: 500 lej

(KOLOZSVÁR.) Ez év májusában történt, hogy Lénárd Ferenc a külvárosból együtt ment feleségével a Főtér felé. Az asszony nagyon csinos volt és az uton sok férfi viszárdította utána tekintetét. A férj is észrevette a férfiak csendes hódolatát, melyet felesége karcsu alakja váltott ki belőlük. Beérték a Főtérre, ahol a férj egy üzletbe ment be. A felesége addig kint várakozott rá. A fiatalasszony egyedül maradt a férfi szemek pergő tüzeiben. Szépsége tudatában azonban bátran tűrte, hogy bámulják. Két férfi azonban nagyon közel jött hozzá, nem éppen szalonképes ajánlatot téve a szépasszonynak, aki azonban nem reagált az aszfaltbetyárok megjegyzéseire, mégkevésbé ajánlataikra és a lovagok elpárologtak. Nem sokára ezután megjelent a férj is, aki felbátorodva értesült a két férfi szemtelenségeiről. Meglátott a közelben két békésen beszélgető urat, akik közül az egyik véletlenül a feleségére nézett. A férj, amikor ezt látta, rögtön azt gondolta, hogy ezek a tettesek. Nem kérdezett a feleségtől semmit, hanem, mint egy középkori lovag rohant neki, a feleségére néző urra s mire az szóhoz jutott volna: — Maga hogy mert az én feleségemmel szemtelenkedni — kiáltással egy jókora pofot húzott le a gyantutlan áldogálónak.

Az ügy a járásbíró elé került az „áldozat” feljelentése folytán. A járásbíró a tárgyalás során bebizonyítottan látta a fatális tévedés tényállását és mivel a panaszos sem haragudott a vádlottra, 500 lej pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletbe mind a két fél belenyugodott.

RÁDIÓ

VASARNAP, július 29.

Bukarest. 11.30: Egyházi előadás és zene. 13: Rádiózenekar. 18.15: Román zene. 20.45: Lemezek. 21.15: Lázár Mircea árszt. 21.40: Rádiózenekar. 23.30: Zene a Lidó-fürdőből.

Budapest. 11: Szentbeszéd és imák a Regnum Marianum kápolnából. 12.15: Gör. kath. istentisztelet. 13.30: Cigányzene. 15: Hanglemezek. 16: Rádióelőadások. 16.45: Kétféle zongora jazz zene. 17.50: „Mátyás király anekdotáiban”. Felolvasás. 18: Fuvószene. 19: Utirajz felolvasás. 19.30: Szalonzene. — 20.30: „Nyári mindenféle”. Vidám csevegés. 21: „A virágok zenéje”. Rádióegyveleg. 22.30: Hírek. Sporteredmények. 23: Szalon- és jazz zenekar. — 23.30: Gordonka zongora kísérettel. — 24.10: Cigányzene.

HÉTFŐ, július 30.

Bukarest. 15: Lemezek. 14.40: Könyvtár lemezek. 20.15: Rádiózenekar. 21.15: Vonósnyegyes. 22: Rosner Gusztó ének. 22.30: Theodorescu hegedűművész játéka. 23.30: Vendéglői zene.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 10.45: Hírek. 11: Milyen lesz az őszi diva, felolvasás, közben hanglemezek. 13.05: Ének zongora kísérettel.

TIGRIS

A KELEPCEBEN

Regény. Irta: J. H. SMITH

(77)

A detektiv futó pillantást vetett a számításokra.

— A matematikához nem értettem és nem is szerettem soha, — vallotta be — ez nekem olyan, mintha kínaiul lenne. Az én valószínűség számításaim egészen mások, — ugylátzik Illing is szívesen értekezett erről a tárgyról. — Én mindig azt számítottam magamban: Kinek volt érdeke elkövetni a bűnt? Kinek származik belőle haszna, ha valakit elhallgattat? Kinek volt oka bosszút forralni valaki ellen? Ki nem akart osztozni a cinkosával? Milyen lelki rugók dolgoznak egy gyilkosnál, egy betörőnél? Hígyje el, Delton ur, a lélektan a legvalószínűbb számítás és a legcélravezetőbb. Persze ezzel nem lehet vagyont nyerni és én szívből kívánom önnek, hogy elnyerje fáradozása jutalmát.

A titkár mosolygott.

— Nagyon különböző két filozófia ez a miénk, — mondta — és nem hiszem, hogy legyen pont, ahol gondolataink találkoznának. Kivéve persze ezt az egyet, ami ma idehozta. Ha arról van szó, hogy gazdán segítsünk, nagyon szívesen nyújtok segédkezet az ön igen kevés békés munkájához, — és udvariasan vezette át Illinget a dolgozószobájába.

A detektiv felnyitotta a páncélszekrényt és szép rendesen minden írást kirakott belőle. Figyelmesen nézte át valamennyit; bérleti szerződések, ügyvédi elszámolások, folyószámlakivonatok, üzleti könyvek és levelezések voltak benne. Meg lehetett belőlük állapítani, hogy Lord Willit nagyon jó gazda, türelmes bérbeadó és óvatos üzletember, — de Wallról és a vele kötött üzletekről csak kevés és nagyon száraz adatot talált.

— Schol semmi, — állapította meg busan — és attól félek Delton, hogy joggal fog rajtam nevetni, ha a lélektan teljesen csődöt mond. — Türelmesen visszarakta az irathalmazt.

— Mihez fog majd, Delton ur, ha nagyon gazdag lesz? — érdeklődött udvariasan.

— A régészetnek szeretném szentelni az életemet, — vallotta be a titkár — nagyon érdekelnek az ókori ásatások és szeretném őket a helyszínen tanulmányozni. Különösen Egyiptomba vágyom, — tette hozzá gyorsan és az utolsó ásatásokról kezdett beszélni, míg Richard bevégezte a munkáját. Delton nagy felkészültséget árult el és előadása nagyon jó volt; Richard élvezettel hallgatta.

— Hiszen maga kész tudós, Delton! — kiáltott fel, mikor készen lett, — igazán hálás vagyok a mulattatásáért, megjósolom, hogy még híres ember lesz. Remélem, én is ott leszek, mikor kutatásaiért méltóan megjutalmazzák.

Órájára pillantott.

(Folytatjuk.)

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetéseket aznap megjelenésre d. e. 11 óráig a kiadóhivatalban lehet feladni.

ALLAST KAPHAT

VARRÓNÓT, kimondott jó munkáerőt felveszek. „Szolid“ fehérnemű varroda, Piata Stefan cel Mare 4. szám. (4448)

ÖNÁLLÓAN dolgozó masamód „Moderne“ kalapszalonna felvétetik. Str. Memorandului 4., udvarban. (4465)

KIFUTÓFIUT felveszek. Piata Unirii 9. Gyógyszertár. (4468)

AZONNALI belépésre keresek raktárkezeléshez nőt, vagy férfit, 15.000 lej készpénz garanciával. Havi fixfizetés 2500 lej. Címeket: „Raktárnok“ jelígre a kiadóba kérek. (4458)

KÜLÖNFÉLÉK

FILLÉRES NYELVKURZUSOK a románból. Kezdek, erős kezdők, haladók. Beszélgetés, fogalmazás. Iatos csoportokban. „Libró“-ban, Str. Memorandului 8. (3617)

TÁRSULNÉK, esetleg bérbeadónak ujonnan berendezett büffét, más elfoglaltság miatt. Csak szakértők írjanak „Kevés tőke“ jelígre a kiadóba. (4419)

HAT HÓNAPIG szép hullámos lesz a haja, ha azt **Matlák** nőifodrásznál készítteti részletfizetés mellett. Piata Unirii 12. (4408)

CIANGAZZAL minden butorból lakásból, felelősséggel kiírt poloskát László. Str. Rugului 56. (3678)

KERESEK 50—60.000 lejt kölcsön 2 szoba, konyha, vagy kamat ellenében. Választ „2 évre“ jelígre. (4460)

KÖLCSÖNT adok 2 szobás lakás ellenében. Válaszokat „50.000“ jelígre kérem. (4469)

Házról házra járva szigorúan ellenőrzi a rendőrség emberei a lakásbejelentéseket és az igazolványokat

(KOLOZSVAR.) Az utóbbi napokban Kolozsvár lakossága körében nagy konsternációt okozott, hogy a bejelentő hivatal emberei házról-házra ellenőrzik a lakók bejelentését. A lakosság körében ezt az intézkedést félre magyarázták s különböző képen kommentálták.

A lakásellenőrzésre azért van szükség, mert

Kolozsvár lakosságának több mint 25 százaléka nincsen bejelentve a bejelentő hivatalban s így az esetleges bírósági vagy más hivatalos iratok kikézbésítése is fennakadást szenved.

Hogy a városban lakók eleget tegyenek a bejelentési kötelezettségeiknek s a város minden egyes lakosa nyilván legyen tartva,

a bejelentő hivatal emberei úcanként ellenőrzik a lakosságot s akit bejelentetlenül találnak, az ellen kihágási jegyzőkönyveket készítenek.

Ugyanekkor az ellenőrző közegek felülvizsgálják a lakosság személyazonossági igazolványait is. Az 1923 október 13-iki törvény értelmében

Szavanként 1 Lei, vastagabb betűvel 2 Lei. Jelíges, vagy cím nélküli hirdetések kezelési díja 5 L.

SZABADALMAZOTT kapa és szántó géphez pénzes társat keresek, szakember előnyben. Cím: Lebovics, Str. Baciú 3. (4283)

KÜLÖNBEJÁRATU kapualatti szép nagy parkettes szoba lakásnak, irodának, orvosi rendelőnek nagyon alkalmas, azonnal kiadó. Str. Regina Maria 43. (4447)

MAGYAROK, ha gyorsan akarnak románul tanulni és vizsgázni, úgy vegyék azonnal dr. Muresan-féle nyelvleckék bővített kiadását. 25 lejért kapható csak Anca könyvkereskedésében, Cluj. (4445)

VILLANYONDOLALÁS karbellban is legolcsóbb Venus szalon, Str. Iorga 11a. Többi árak változatlanok. (4463)

AKADÉMIAI végzettséggel rendelkezem. Elvállalom gimnázisták (alsósok) és felsőkereskedelmisták előkészítését pótvizsgára. Regele Ferdinand 72., ajtó 2. (4459)

AGNETA grafológus jósnő mindent megmond, amire kíváncsi; ismeri az embereknek multját, jelenét, jövőjét. Jöslásával mindenkit felülmul. Győződjön meg az igazságról. Regele Ferdinand 129. sz. (4457)

ELVESZETT a Str. Bucovina Str. Surda, Str. Haiduc és Calea Traian utvonalon egy fekete tokban két borotva. Megtaláló szíveskedjék ezeket a Str. Bucovina 24. számú házban a házmeisterhez beadni. Hol 300 lej jutalomban részesül. (4473)

TISZTELETTEL értesítem a n. é. közönséget, hogy az orth. izr. hitközség húsarnokában (Dubălarilor 1. sz.) kizárólag csak nálam 1 kg. növendék- és marhahús 18 lej 1 kg. szopóborjúhús 26 lej. Mindennap szép és friss hús áll a t. közönség rendelkezéére. Szíves pártfogást kér: Lévy. (4407)

minden 16-ik életévet betöltött egyén, úgy férfi mint nő, tartozik magánál hordani rendőrségi bejelentőhivatal által kiállított személyazonossági igazolványát,

amely egyuttal lakásbejelentését is igazolja. Az igazolvány a törvény értelmében

háromévi tartamra érvényes s évenként láttamoztatandó a bejelentőhivatalnál,

valamint lakásváltoztatás esetén is felmutatandó. A bejelentő hivatal emberei ellenőrzés közben felülvizsgálják a személyazonossági igazolványokat is és az érvénytelennek talált igazolványokat elkobozzák. A személyazonossági igazolványok felülbélyegzésének az illetékét darabonként

tíz lejben állapította meg a törvény.

A lakásbejelentések ellenőrzése közben felülvizsgálják a cselédkönyveket is. A cselédkönyvek szintén háromévi időtartamra érvényesek s ugyancsak évente láttamoztatni kell a cselédügyosztálynál. A cselédköny-

vek láttamozási díja évenként negyvenegy lej. Az ellenőrzéssel megbízott közegek a már lejárt vagy évi láttamozás nélkül talált cselédkönyveket szintén elkobozzák.

A lakosság tájékoztatása végett ezuton közöljük, hogy a bejelentő hivatal embereinek

nem áll jogában a közönségtől pénzt kérni, mert az összes hivatalos taxák a hivatalban fizetendőek be.

A kellemetlenségek és a büntetések elkerülése végett mindenki nagyon helyesen teszi, ha lakásbejelentését rendezi s azok, akiknek lakásváltoztatása nem volt idejében bejelentve, ezt a hibát utólag pótolják, mert ha ellenőrzés közben derül ki, hogy a lakása nincsen bejelentve úgy büntetésben részesül. Azok, akiknek a lakása be van jelentve, idejében váltassák ki, vagy bélyegkeztessék felül igazolványaikat, mert esetleges razziák alkalmával ha megfelelő igazolvány nélkül találatnak, saját maguknak okoznak kellemetlenséget. A bejelentési kötelezettségnek külön kell tennie tegyen a lakó és külön a házigazda, aki szintén tartozik lakóit úgy a be-, mint a kiköltözködéskor a bejelentő hivatalnál jelenteni. Ugyancsak a vállalatok és cégek is kötelezve vannak alkalmazottaik változtatását esetenként bejelenteni.

TEKE-SPORT

Eredmények: Hercules—Transilvania mérkőzés 11 játékos 122:121. Az izgalmas mérkőzés a Matador-pályán folyt. Glória—Sparta, 14 játékos, 177:154. — **Tekéző naptár.** Szombat este Favorit és Olimpia csapatok mennek Szamosfalvára a Vlad Tepes csapat propagandamérkőzésre a Biji arenában. Vasárnapi program: Reggel 9 órakor vonulnak fel a Sport csapat tagjai a Deridőféle pályára az Anna Nali körmerkőzésre, délelőtti 10 órakor játszik Sport csapata, 11 órakor a Vasas csapata, délután 3 órakor a Corvin és Iris csapatai, mind 14 tagu. Délelőtti 10-kor érkeznek Testvérség Tordáról és játszik a Favorit és Jóbarát csapattal. Délután 3-kor Firtos—Familia mérkőzés a Weisz-pályán. Délután 5-kor FTC—Prosenzky süttőde mérkőzése az Oltean-pályán. Délelőtti Matador csikók réning játéka a Ghimes csapat 8 tagjával 10 órai kezdettel, a Kovács-pályán. Délután fél 3-kor indul Piata Carolina (Ipáros egyesület) Kath. Kőr csapata Gyula az ottan csapatokhoz.

MOZI

AZ OPERA-MOZGÓ MÜSORA: Hétfőtől: *A szerelem foglya*, németül beszélő világsláger. Főszerepben: Clark Gabbe és Norma Schearer.

CAPITOL-MOZGÓ MÜSORA: Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné: *A Nap dala*. Operette Lauri Volpi-val.

ÉPÍTŐMUNKÁS-MOZGÓ MÜSORA:

Vasárnap, július 29-én délután 3, 5, 7 és 9 órakor: Két nagy slágerszám egyszerre. I. *A kémszolgálat*. Orosz kémdráma. Az orosz filmsláger egyik legizgalmasabb produkciója.

Főszerepben: Brigitte Helm, Willy Fritsch. Minden előadás keretében fellép a „VOX“ trió. Európa legszenzációsabb csoportja szenzációs orosz tánc és akrobata mutatványai val. Helyárak: 10 és 12+3 lej. A terem kellemesen hűvös. Erről mindenki meggyőződhet és meghallgathatja új leadókészülékünket.

Hétfőn, kedden 7 és 9 órakor előadás: *A kémszolgálat*. Orosz kémdráma.

Otezer Kocsi halad át óránként a világ leghosszabb alagutján, amely Liverpoolt Birkenheaddal köti össze

(LONDON.) Az Ir tenger mellett, Anglia nyugati partján fekszik a birodalom két igen nevezetes ipari és kereskedelmi városa: Liverpool és Birkenhead. A két várost az ezerszáz méter Mersey-tengerág választja el egymástól. Ez a természeti akadály, melyen keresztül mindmáig nem sikerült hidat verni, nemcsak hogy gátot vetett a két város fejlődése elé, de ipari és kereskedelmi szempontból is hátrányos volt. Minthogy a két város között a forrón a tenger felől-évről átkelhető lett és a legújabb híd nagyon messze fekszik, a vízi közlekedési eszközök pedig távol sem mutatkoztak elégségeseknek, olyan tervek merültek fel a lépten-nyomon felbukkanó hátrányok leküzdésére, melyek talán közelebb hozhatták volna egymáshoz a két várost.

A tervek közül egyik sem valósult meg.

A szakértő mérnökök két tábort alkottak.

Az egyik párt egy hatalmas méretű vashid építését sürgette, a másik pedig tengeralatti alagut építése mellett kardoskodott.

Az éveken át tartó vitából az utóbbi került ki győztesen.

Próbafurásokat végeztek. Kutatásokat emeltek és ezekből a próbálgatásokból kiderült, hogy a talajalkulatók kedvezőtlenek, mert az utirány egyes helyein hatalmas sziklatömegek állják el a munkálatok menetét.

A modern technika eszközeivel azonban ezt is legyőzték. 1928 első felében áttörték a két partot összekötő tengeralatti sziklakolosszusokat, de az akadályt még ezzel az emberfeletti munkával sem hárították el. A tulajdonképeni munka csak most következett: szélesíteni az utat.

Naponként kétezer ember dolgozott a hihetetlenül hangzó tengeralatti alaguton.

Egyik része a tenger színe alatt dolgozott, a másik pedig a sziklatömegeket, a földet, homokot életveszedelem között, mert a tenger hullámai minden pillanatban áttörhették a gátakat. Ugyanis a víz által gyakorolt nyomás nem volt mindenhol egyenletes, helyenként változott, megmérni pedig nem lehetett.

A munkások másik része a felszínre hozott anyagokat távolította el és a munkálatokhoz szükséges eszközöket szállította.

A munka lázasan folyt.

Lassan, megszakítás nélkül tört utat magának az acélpáncél, mely a földet, iszapot, sziklatörmelékkel félrenyomta.

Lassan épült az alagut bordázata, melyet azután betonnal, cementtel betöltöttek ki.

Végre kialakult egy kör alakú, egy húszméternél szélesebb átmérőjű cső, amelyet egy fal két részre választott. A cső alsó részén a szellőztetést szolgálta. Később, mint a szakrajzok mutatják, vasut fog szaladni rajta; felső részén az autót.

Aki Liverpoolban belép a hatalmas méretű alagutba, azt hiszi, hogy a mesevilág tárul szemei elé. A levegő tiszta és hűvös. A falakba épített fényoszlopok kápráztató világosságot árasztanak.

A bejáratnál riasztócsengő jelzi, amely árammal vészjelet ad, ha a megengedettnél magasabb és szélesebb kocsi akarna az alagutba fordulni.

Az oldalfalakban, egymáshoz elég közel, telefonnal felszerelt felügyelőfülkék vannak, ahonnan azonnal jelezhetik az esetleges veszélyt.

Óránként 4000—5000 kocsi haladhat át az alaguton.

Az út négy percig tart.

Önműködő automaták számlálják a gyalogjárókat és kocsikat.

Ez az alagut az emberi tudás és akarat leggyönyörűbb bizonyítéka. A tudomány legújabb diadala — csodás ajándék az emberiség számára.

Saját érdekében keress fel

Gergely János
szőrművezető

Cluj, Strada I. Maniu 6.

ahol a legújabb modellek után is juthatsz szerezhető be szőrmeszküszegletet. Prima munka garanciával Strada I. Maniu 6.

SPORT

Világrekordok a stockholmi nemzetközi verseny harmadik napján

(STOCKHOLM.) A nagy nemzetközi atlétikai verseny utolsó napján két új világrekordot állítottak fel az amerikai atléták a 110 és 400-as gátfutásban. Különösen hihetetlennek hangzik a 110 méteres gátfutás új rekordja, amelyet Hardin 50.6 mp.-es idővel állított fel.

Részletes eredmények:

1500 m.: 1. Bonthron USA 3 p. 55.4 mp., 2. Szabó magyar 3 p. 56.4 mp. Az amerikai futó mindvégig vezetve, négy méterrel győz.

400 m. gát: 1. Hardin USA 50.6 mp. világrekord! (régi rekord 51.8 mp.), 2. Lindal svéd 55.8.

110 m. gát: 1. Beard USA 14.3 mp. világrekord! (régi rekord 14.4 mp.), 2. Lindman svéd 15.1 mp.

600 m.: 1. Eastman USA 1 p. 18.4 mp., 2. Larsson svéd 1 p. 21.6 mp.

100 m.: 1. Peacock USA 10.7 mp., 2. Engel cseh 10.9.

400 m.: 1. Kane USA 48 mp., 2. Strömberg svéd 48.8 mp.

Elmarad a KAC—NAC mérkőzés

(KOLOZSVAR.) Amint már jeleztük, a KAC lekötötte vasárnapra a NAC csapatát barátságos mérkőzésre. Mielőtt azonban a mérkőzést perfektuálhatták volna,

befutott Nagyváradra a bécsi Hakoah ajánlata

s így — sajnálattal bár —

a NAC lemondta kolozsvári mérkőzését,

mert a program szerint vasárnap a bécsi csapatot fogadja otthonában. A bécsiek ma a Crisana ellen mérkőznek. Az érdekesnek ígérkező KAC—NAC mérkőzés későbbi időpontra marad.

Opera-Mozgó

Ma, vasárnap utoljára!

5 előadás: 3, 5, 7, 9 és 11 órakor

Liliomtiprás

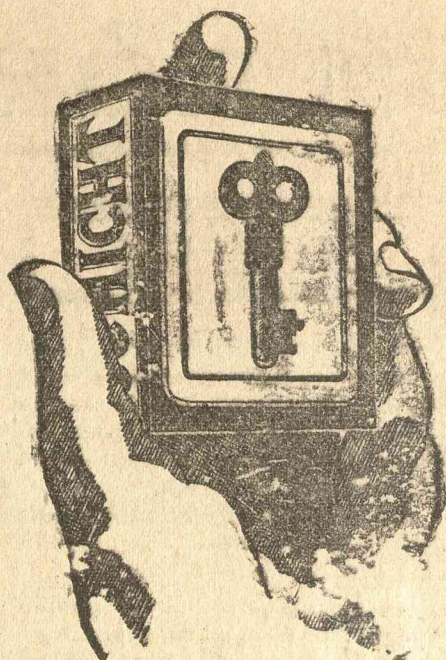
Erkölcskép a világvárosok mai életéből. Előjáték:

Hiradó és revü. Főszerepben:

Ellen Schwanecke, H. Speelmans

Csak felnőtteknek!

Erkélyjegyeket kérjük előre megváltani!

SCHICHT SOAP

A JÓ SZAPPAN

AZ UNIVERSITATEA labdarúgócsapata vasárnap Marosvásárhelyen mérkőzik. A futballcsapattal egyidőben utaznak Vásárhelyre az U-szói is, akik az MSE országos uszóversenyén indulnak.

KÉT HIHETETLEN VILÁGREKORDOT állítottak fel az amerikai uszók. A 400 m. gyorsúszásban Jack Medica 4 p. 40.6 mp.-el, a 100 méteres hátúszásban Vandveghe 1. p. 07.4 mp.-es fenomenális időt ért el. Mindkét eredmény jobb a fennálló világrekordnál.

A FERENCVÁROS szabadlistára helyezte Takács II.-t, a többszörös magyar válogatott játékos, aki hírszerint, a Szürketaxihoz szerződik le.

FÖLDÉSZ-UCCAI FC—IRIS FC 2:1 (1:0). A Földész-uccaiak megérdemelten győztek. — Kolping—Iris I.B 5:1 (5:0). A Kolping-fiúk csapata nagy fölényrel győzött.

NEGY SELEJTEZŐ MÉRKŐZÉS lesz vasárnap a nemzeti ligába jutásért. Temesváron a TAC viv nagy csatát a Romániával. Aradon az AMTE látja vendégül a szatmári Olimpiát, Ploestiben a Gloria a Prahovával, Brassóban a bukaresti CFR mérkőzik a brassói vasutasokkal. A selejtező első fordulójában a Románia 3:1 arányban győzött a TAC ellen, Temesváron megfordított is lehet az eredmény, mert a TAC nagyon készül a revánusra. A szatmári Olimpiának szintén sikerült saját otthonában 4:2 arányban legyőzni az aradi munkásokat, ami azonban nem jelenti azt, hogy az AMTE nem kerülhet be a nemzeti ligába. Az aradi Glóriának könnyű dolga lesz Ploestiben a Prahovával, mert az első fordulóban az aradiak 5:1 arányban győztek s ezt a gólarányt aligha hozza be a ploesti együttes.

Művészujjak

a címe annak a kézimunka és iparművészeti lapnak, amely Lévy Árpád ismert iparművész szerkesztésében a közeli napokban fog megjelenni. Nagy és régi hiányt pótol ez a tartalmas lap, mely hasonló külföldi kézimunkalapokkal veheti fel a versenyt.

APRÓHIRDETESEK

Szavarként 1 Lei, vastagabb betűvel 2 Lei. Legkisebb hirdetés ára 10 Lei. Jelíges, vagy címetű külső hirdetések kezelési díja 5 Lei. Apróhirdetéseket aznapra megjelenésre d. e. 11 óráig lehet leadni.

LEVELEZÉS

30 éve fennálló, Modern lakás, Kevés tőke, Egynegyed évre előre fizeték. Butorozott szobát kereső (4358-as), Anglia, Állandó egzisztencia, Orvos, Olcsó jelígekre levelek vannak a kiadóban.

Apróhirdetésekre vonatkozó vidéki érdeklődőknek a lap levelezési rovatában válaszolunk.

IDŐS urnak előzékeny gondozója lenne középkori színesszony. „Lgyedül! unalmas” jelíge. (447)

KERESSE fel azonnal a híres és csodált Miss Elisabeth grafologus (jós)-nőt, ki csak rövid ideig tartózkodik Clujon. Nála mindent megtudhat sorsára vonatkozólag, tudományos alapon: Piata Mihai Viteazul 15., emelet. Szerény díjazás. (4364)

JÖMEGJELENÉSÜ molett, barna asszony idősebb uriember ismerettségét keresi, aki anyagilag szerényen támogatná. „Diszkrét” jelíge. (4452)

HUMORERZEKÜ partnert keresek szatirikus hangú levélváltáshoz, „Aki bírja marja” jelíge. (4456)

MARIETTA 35. Kérem levelét átvenni a kiadóhivatalból. „Magasbarna tisztviselő”. (4449)

ADÁS-VÉTEL

VESZEK—ELADOK mindenféle butorokat, **BERAKTÁROZÁSOKAT** olcsón vállalom. Rosenberger, Cal. Victoriei 25. (3525)

250.000 lej nyerhet 50 lejért, ha sietve vásárol Mentősorsjegyet, melynek szeptember 9-én lesz a húzása. Az összeget az „Economia” sorsjegyiroda, Cluj, a nyertesnek készpénzben azonnal kifizeti. Sorsjegyet vásárolhat minden trafikban és sorsjegyközlőnél. (4324)

ELADÓ modern dió teleháló és konyhaberendezések asztalosműhelyből. Str. Jasilor 10. (4381)

ZONGORA rövid, kereszthúros bérbeadó 10.000 lej kölcsön ellenében. Cím a kiadóban. (4420)

HÁZ eladó igen olcsón: szoba, konyha, speiz; egy külön szoba, 2 kemencéből álló pékség, istálló, fűskamrák, szép veteményeskert. Str. Take Ionescu 55. (4418)

ELADÓ egészben vagy részben harmincegy házhelynek alkalmas telek a Str. Prof. A. Bogdan folytatásában. Párhuzamos a Iosif Hodos-uccával. Értekezni: Str. Rugului 48. sz. alatti tulajdonosnál. (4362)

PORSZIVÓGÉP „Noris” gyártmányú olcsón eladó. Ugyanott egy nagy szövőszék, szalongarnitúra, stb. Cím a kiadóban. (4421)

JÓKARBAN levő világos hálószoba garnitúra nagyon olcsón eladó. Ernster, Str. Cotului 3. (4361)

EGY jókarban levő indító ellenállás 15 Amp. „Ganz” eladó. Cím a kiadóban. (4385)

ÜZEMKÉPES motorkerékpárok olcsón eladók. Bordi, Str. Londrei 42. sz. (4404)

HÁZORZÓ kutya eladó. Str. Donát 60. sz. (4424)

PESTI HIRLAP KÖNYVEI, Színes Regényt, Pengős, Félpengős Regényt használt, de csak jó állapotban vesz a **CULTURA ANTIKVIARIUM** Cluj, Str. Memorandului 4., hátul az udvarban. (2143)

LEGMAGASABB árban veszek ócskaruhát, Str. F. David 13., üzlethelyiségben. (4212)

200 LITERES festékes hordók eladók. Cím a kiadóban. (4069)

ELSŐRANGU belvárosi fűszerüzlet, italmérés és trafikkal, valamint egy szoba, konyha lakással eladó. Cimeket „30 éve fennálló” jelíge a kiadóba. (4345)

ELADÓ egyszemélyes hálóberendezés, kis fotelek, butorok egyenként is eladatnak. Caragiale 1., földszint jobb. (4351)

HELYBELI köztemetőben egy jókarban levő kriptá eladó. Sándor bizományos, Calea Victoriei 13. (4374)

FORD luxusautóra csukott karosszéria kerestetik. Cím a kiadóban. (4061)

ARANYÉRT LEGTÖBBET FIZET ÓRAKIRÁLY. PIATA MIHAI VITEAZUL 11. (312)

25.000 lejért eladó 2 nagy parcella szoba, konyha és istálló. (Colonia Somesan.) Cím: Str. Gen. Poetas 2. (4415)

PIANINO jókarban rendkívül olcsón és egy mesteresül eladó. Szigeti, Str. N. Iorga 5. (4427)

A SIMONFFY gépgyárnál a még el nem adott esztergapadók, benzín és villanymotorok famegmunkáló gépek, Ajax pöröly, szíjkerek, közelmű tengelyek, teljes vasöntődei berendezés, fa- és vasmodellekkel, ugyancsak az épület anyaga végleges elraktározás előtt minden elfogadható árárt eladó. Cluj, Str. Avram Iancu 60. szám. (4428)

GYORS távozás miatt eladó a Str. Gradiniilor (Kert-u.) 18. alatt 3900 méteres fajgyümölcsös, könnyebb építésű 5 szoba konyhás villával 200.000 lejért. Értekezni dr. Niman Lajos építésznél. Str. Regală 24. Este 6—8 óra között. (4430)

ELADÓ sürgősen: fehér háló, szalongarnitúra, márvány mosdó asztalok, székek, összehajtható vaságy, matraccal, függönyök, szőnyegek, ágy és divántakaró ágynemű fehérnemű edények és különböző dolgok. Grigorescu 19. (4434)

TELJESEN új keményfa topolyabetétes háló eladó. Str. Petru Rareș 10. (4439)

EGY jókarban levő gyerekkocsi eladó. Str. Magazie 18. (4454)

ELADÓ komplett mozifelszerelés, benzinmotorral és dinamóval. Fényképnagyító gép. Bicikliket veszek és eladok. Cal. Victoriei 30. (4461)

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK elsősorban objektívek, nagytítógép, kopirozógépek, vasprés, villanykörték, kondenzátorok és különböző fényképezési cikkek. Str. Grigorescu 19. sz. (4435)

SZÉPFÉKVÉSÜ telek szoba, konyha sürgősen eladó 50.000 lejért, készpénz. Donát-ut 68. sz.-al szemben. Értekezni: Str. Fântânei 55. sz. (4458)

ELADÓ 5 hold gyümölcsös, minnek felszántó a Szentgyörgyhelyen. Cím: Cal. Victoriei 80. Tözsde. (4441)

ÉRETT SZÓZOTT SZALONNA kicsinyben és nagyban eladó. Cluj, Str. Carpatilor 25. (4450)

KERESEK megvételre jókarban levő íróasztalt. Ugyanott 2 darab sodrony ágybetét eladó. Cím a kiadóban. (4444)

PÉKSÉG adómentes eladó. Mérszárszéknek is alkalmas kerülettel. Str. Chintaului 88. (4451)

VILLANYMOTOR 1 és negyed lóerős 150 Volt, eladó Anca könyvkereskedőnél Regina Maria 43. sz. (4300)

JÓKARBAN levő Ideal márkájú írógép, kitűnő Orion rádió és egy diófurniós íróasztal eladók. Cím a kiadóban. (4443)

KIADÓ LAKÁS

EGY szoba, konyha és speiz augusztus 1-re kiadó. Calea Regele Ferdinand 133. (4425)

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba előszobával mely szobának is használható, kiadó. Str. Elisabeta 33. (4402)

EGY csinosan butorozott különbejáratu szoba augusztus 1-re kiadó. Cal. Motilor 81. (4199)

KIADÓ kertés villában egy nagy parkettes szoba külön mosdó szobával. Str. Elisabeta 55. (4387)

KIADÓ szeptember 1-re 2 szoba konyha, speiz, egyik szoba külön bejárattal Str. Praporgescu 1., házbér 1600. Értekezni Láb fivérekkel, Piata Mihai Viteazul No 8. (4386)

EGY szoba konyha mellékhelyiségekkel kiadó. Str. Londrei 36. (4437)

EGY udvari szoba napsütéses, csendes udvaru házban kiadó villanyal együtt. Str. Pata 87. (4438)

3 SZOBA, konyha fürdőszoba, halból álló lakás kiadó. Str. Andrei Muresan No. 3. I. Nastase. (4440)

KIADÓ szoba, irodának, vagy műhelynek. Piata Unirii 9. Gyógy-szertár. (4467)

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta butorozott szoba fürdőszoba használatlan csendes lakásnak zonnal kiadó. Cal. Victoriei 27., II. em., ajtó 8. (4466)

KIADÓ gyárnak, raktárnak, műhelynek alkalmas betonos helyiség, kémény. Viz, villany bevezetve. Regele Ferdinand 69a. Értekezni bőruzletben. (4377)

KETTŐSZOBÁS komfortos lakás új házban kiadó. Piata Unirii 12. Házfelügyelőnél. (4462)

KIADÓ belvárosban diszkrét bejáratu szépen butorozott féregmentes napos uccai szoba fürdőszobával, két személynek. Str. Tudor Vladimirescu 16a., emelet. (4464)

LAKÁST KERES

BELVÁROSBAN keresek kétszobás lakást 3 tagú család részére. Esetleg megfelelne közeli külvárosi kertés lakás is. Cimeket a kiadóba kérek „Modern lakás” jelíge. (4416)

KERESEK modern szoba konyha, fürdőszoba, speiz, előszobás lakást. Cimeket: „Csak belvárosban” jelíge. (4349)

P. UNIRII közelében 2 szoba konyha, fürdőszoba, előszobás lakást keresek. Cimeket ármegjelöléssel „Egynegyed évre előre fizetek” jelíge a kiadóba. (4399)

DISZKRÉT bejáratu butorozott szobát keresek elsőjére. Cimeket „Orvos” jelíge a kiadóba. (4442)

ALLÁST KERES

PERFEKT román, magyar, német, kereskedelmi és technikai szakképzett 20 éves jömegjelelésű fiatalember állást keres. Szíves megkereséseket „Garancia” jelíge a kiadóba kér. (4372)

ALLÁST KAPHAT

SEGÉD a textilszakmában, önálló eladó és kirakatrendező felvétetik. Fizetés megegyezés szerint. S. Citron, Turda. (4409)

BEJÁRÓNÓ intelligensebb felvétetik. Szigeti, Str. N. Iorga 5. (4426)

PERFEKT szobalány és mosónő augusztus 1-re felvétetik. Str. Gojdu 1. sz. (4429)

KÖZÉPKORU szakácsnő elsőjére vendéglőbe felvétetik. Cím: Piata Gării 8a. (4431)

BUTORASZTALOS segédet felvesz Jaksics Miklós, Str. Ion Mesteru 13. (4436)

JÓ családból való fiút kifutónak 1-ére felvesz „Etna” Cluj. (4436) (Folytatása a negyedik oldalon.)

A gyönyörű és barátságos

Grand

etterem kerthelyiségében a Magyar Színházzal szemben világvárosi műsort láthat a közönség

Starescu

Sambrail Szolid árak. Auga sör.

H I R E K

Felelős szerkesztő és lapfőnöke:
MAYER ANTAL

Nyomatott a MAYER-NYOMDA
kőforgó-gépén, Cluj.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Regele
Ferdinand 66, balra
Telefon 61.

Naptár Julius 20. Vasárnap. Róm.
kath. Lárta, Prot. Martha.
Gör. kath. Sf. Mart. Calinic. Izt. 17.

JÓESTET!

KÖZVETÍTÉS.

— Főnök ur, a távolléte alatt itt
volt egy ur, nagy botrányt csinált,
azt mondta, hogy összetöri a főnök
csontjait.
— Na és mit válaszolt neki?
— Azt mondtam: sajnálom, hogy
nincs itt a főnök ur...

LE ÉS FEL.

— Hogy megy a kedves fiának?
— Köszönöm. Hol le, hol fel...
— Ugyan! Hát mi a foglalkozása?
— Liftes fia...

UDVARIASSÁG.

Fiatalember: Margitka, nincs kellő
befejezése arra, milyen benyomást
gyakorol reám.

Fiatal leány: De kellő belátása
nincs arra, milyen kevés kilátása van
magának nálam...

VÁLÓPER.

Ügyvéd: Nagyságos asszonyom,
érez biztosra veszem, hogy sikerül
megnyernem a válóperét férje ke-
gyetlen és embertelen bánásmódja
miatt. De nem fog félni a válóper le-
járása alatt a férjétől?

Válóperes hölgy: Én és félni? Csak
próbálja a gazember betenni a lábát
a szobámba!...

ISKOLAI LÁTOGATÁS.

A feltűnően magistermetű tanfel-
ügyelő látogatást tesz az iskolában,
ahol a tanító éppen a „Béka és az
ökö” meséjét magyarázza.

A tanfelügyelő megkérdezi:
— Mit gondoltok gyerekek, milyen
nagy lehet egy ökö?

— Olyan nagy, mint a tanfelügye-
lő ur! — feleli az egyik nebuló.

Mire a másik közbevág:
— Olyan nagy ökö nem is léte-
zik, mint a tanfelügyelő ur...

Időjárásjelentés. A budapesti

meteorológiai intézet jelentése sze-
rint északi, északkeleti szél, felhősö-
dés, eső, zivatarhajlam várható. A
hőmérséklet némileg csökken.

Inspekciós gyógyszerárak.

Ezen a héten a következő gyógy-
szertárak teljesítenek éjjeli szolgál-
tatot: Fortuna (Unirii-tér), Hygea
(Mihai Viteazul-tér), Victoria (Re-
gele Ferdinand-ucca), Sotropa
Emil (Stefan cel Mare-ucca).

HALÁSZI munkaruhái, orvo-

sági köpenyei a legjobbak. 50 szá-
mú katonai és rendőrszolgálati
ruhákban avatott kelméből készült
ruhákat Cluj, Calea Regele Ferdinand
109 szám.

EUKUTOL

Tudja-e Ön, hogy mi a HORMON?

Az orvostudomány korszakalkotó, leg-
újabb felfedezése!

EUKUTOL 6 biológikus
HORMON-KRÉM és

EUKUTOL BŐROLAJ

a hormonműködést serkenti, bőrkon-
alkatrészeket tartalmaz, amelyek arc-
és testbőrét táplálják, ápolják, hűsítik,
gyógyítják és megfiatalítják, nap-
égés ellen védik. Próbálja
ki, meggyőződik páratlan hatásáról.

Eukutol 6 kis doboz . . . Lei 20
Eukutol 6 nagy doboz . . . 40
Eukutol bőrolaj kis üveg . . . 60
Eukutol bőrolaj nagy . . . 120

Kapható minden jobb szaküzletben!

Vezérképviselő: Rózsa-Royal Drogéria
R. T. Cluj.

— Hatvankilenc év a fegyházban

Szomorú rekordot állított fel E. W.
Harris, aki a napokban halt meg 90
éves korában az amerikai Milwaukee
melletti szénbányában. Életének 90
éből 69 évet töltött fegyházban.
Husz éves korában egy borzalmas
körülmények között elkövetett rab-
lógyilkosságért életfogytiglani kény-
szermunkára ítélték. Negyven év
mulva, 68 éves korában kegyelmet
kapott és szabadon bocsájtották.
Azonban csak rövid ideig örülhetett
szabadságának, mert néhány hét
mulva egy újabb elkövetett gyil-
kosságért újra elítélték, amelyből
csak a napokban bekövetkezett ha-
lála szabadította meg.

— NE HALLGASSON laiku-

sokra, mikor minden szaktekintély
a „PERLOTT” fogpépet, szárvizet
és fogport ajánlja.

— Összeütközött két fővárosi

bérrautó. Tegnap a késő éjszakai
órákban az Independenta téren su-
lyos autószerencsétlenség történt. A
tér leforgalmasabb pontján, az egyik
fordulónál két bérrautó teljes sebes-
séggel egymásnak rohant és pozdor-
jává tört. Az autókban több személy
ült, de sem ezeknek, sem a vezetőök-
nek csodálatosképpen nem történt
semmi bajuk. A szerencsétlenségnek
mégis van egy súlyosan sebesült ál-
dozata. Muscuian Lucian, akit egyik
autó a földre terített és átgázolt raj-
ta. A vizsgálat megindult.

— Kivégezték a huszonnyole-

szoros gyermekgyilkos „Perzsa
vampirt”. Amint a „Jóestét!” már
közölte, hogy Perzsia fővárosában,
Thereánban kötél általi halálra ítélték
Ali Azsgart, akit köznyelven
„perzsa vámpirnak” hívtak, mert a
vád szerint 28 borzalmas gyermek-
gyilkosságot követett el. A Perzsa-
vampir a bünper folyamán bevallotta,
hogy azért gyilkolta meg a gyer-
mekeket, mert a népi babona szerint
minél több gyermekszívre volt szük-
sége, hogy az áldozatok szíveiből
olyan varázsszert állítson elő, amely-
nek segítségével az emberek előtt lát-
hatatlanná válik. A bestiális gyermek-
gyilkost tegnap végezték ki Thereán
kapuja előtt az ugynevezett nagy-
gyakorló-téren óriási kíváncsi tömeg
jelenlétében. A „Perzsa-vampir” egy
kedvűen viselkedett, amikor a hóhér
a nyakába akasztotta a kötelet. A
kegyetlen gyilkos pár perc alatt ki-
szenvedett. A kivégzés alkalmával
a fehéborodott tömeg olyan fenye-
gető magatartást tanúsított az elvete-
mült gyilkossal szemben, hogy nagy-
számu katonai és rendőrszolgálat-
nak kellett a rendet fegyveresen
helyreállítania.

— Megszökött három halálra

ítélt fegyenc a kivégzés elől. A
bűnügyi krónikában páratlan eset
történt a napokban az amerikai Te-
xas államban levő hunsillei fegy-
házban, ahol több halálraítélt bűn-
öző várt kivégzésre az ugynevezett
„halottas-házban”. A fegyencek egy-
része titokzatos uton revolverhez ju-
tott és vakmerő bátorsággal kiroha-
nást intézett a fegyházból. Megtá-
madták az őrköt, akik tüzelni kezd-
tek a menekülő fegyencekre, de ezek
közül három rablógyilkosnak sike-
rült a magas kőfalon keresztül meg-
szöknie. Az őrség golyója az egyik
szökni akaró fegyencet halálosan, két
másikat fegyencet pedig súlyosan meg-
sebesített. Az azonnal értesített rend-
őrség utána eredt a szökevény fe-
gyenceknek, de a három megszökött
fegyencnek azonban sikerült nyom-
talanul eltűnnie. Körözésüket egész
Amerikában sürgősen elrendelték.

— Bélhurut, nyári hasmenés

(Kólika) eseteknél kitűnő hatása van
a dr. Biró-féle „Áfonyabor”-nak. Kel-
lemes ízénél fogva a gyermekek is
szívesen veszik. Egy üveg ára: 40 lej.
Csakis Dr. Biró-féle tessék kérni és
elfogadni. Főraktár: Dr. Biró gyógy-
szertár Cluj. Kapható minden gyógy-
szertárban.

— Nem azonos. A napokban

megírtuk, hogy Stein József lapárust
uzsoravéség címén két hónapi fog-
házra ítélték és ellene a feljelentést
Landesmann és Berkovits fuvarosok
tették. Landesmann Lajos, a Weisz
és Halász aradi szállító cég képviselő-
je annak közlését kéri, hogy nem azo-
nos a feljelentő Landesmannal.

— Kettős asszonygyilkosság

Franciaországban. Borzalmas asz-
zonygyilkosságot követett el egy
párisi kis szálloda padlásszobájában
egy 33 éves lengyel származású nap-
számos, aki egy 39 éves csehszlová-
kiai állampolgárságú nővel, Delebo-
va Veronikával élt vadházasságban.
A napszámos valamely civódás követ-
keztében összevetekedett vadházas-
társával, akit kegyetlen módon meg-
gyilkolt és holttestét borzalmasan
megcsontkította. A gyilkost letartóztá-
rták. — A franciaországi Melun
környékén a csendőrség egy másik
nőgyilkosságot fedezett fel. A közeli
erdőben megtalálták az ottani er-
dész feleségének már oszlásnak in-
dult holttestét, akit ismeretlen tettes
majdnem a felismerhetetenségig meg-
csontkított. Nincs kizárva, hogy az
utóbbi nőgyilkosság rablási szándék-
ból történt, mert a meggyilkolt nőnél
semmi ékszert vagy készpénzt nem
találtak.

Háry László kalandjai
a kolozsvári
Szamos-parkban...

(KOLOZSVÁR.) Amióta ezek a
vándor „telepítvényesek” sátraikkal
és angol-parkot utánozó felszerelések-
kel tábort ütöttek Kolozsváron, fia-
talság, vénség, csecsemők és aggok a
kivilágított „hullámkörben” találják
kedvenc szórakozásukat. Még a vil-
lanyművek is hozzájárultak ahhoz,
hogy a szórakozás a Szamos-park-
ban a legkényesebb igényeket is ki-
elégítse. Este kilenc-tíz óra felé min-
dennap kiálszik a villany a tó és a
muzeummá átalakított kioszk előtt,
de annál fényesebben világítanak a
transzparenszek a vurstlit bámuló kö-
zönség számára.

Van itt kérem céllövészet, halál-
fal, halálkör, hajóhinta, rádió pate-
fonlemez, panoráma, pogácsás sá-
tor, súlyemelő-művész, elátkozott
kastély és átkozott rulett, meg a teg-
nap felépült hullámvasút — hullám
nélkül.

Es vannak flörtök... vannak...
Nem mondom, nem a korzó felől
hullámszik a flört, hanem onnan
messze a Szamos felől, egészen... a
ledöntött fákból faragott padokig...

De... ragadjunk ki egy esetet!
Egy flörtöt a sok közül!... a leg-
csinosabbat, amelynek főszereplője
betek óta ugyanaz a fiatalember.
Barnahaju, sovány, költőfigura. A
neve — szinte — Ulászló. Ez az
alig husz éves, sápadt magánhivatal-
nok-csemete fáradhatatlanul kószál
és szemez a Szamos-park környékén.

Tegnap alkalmunk volt sikertelen
félőrájában beszélgetni vele. Elmon-
dotta, hogy...

— Képzeld öregem, olyan nőm
van... de olyan...

Karjával megmutatta, hogy mi-
lyen és mesélt róla:

— Itt találtam rá a parkban. Egye-
dül volt. Valószínűleg összeveszett a
férjével. Nem kellett sokáig főzni,
itt akadózni kezdett. Elpirult.

Aztán öt perc múlva folytatta to-
vább:

— Ma meglátogattam. Csuda ebé-
det főzött. Bort ittunk. Nehezett...
olyan nehéz volt... és a kertben...
szedtük a gyümölcsöt... szedtük...

Ezt a fiatal dandyt a következő-
képpen mutathatjuk be a tisztelt ol-
vasóinknak:

Neve nem fontos. Mindennap új
kalandja van. Mondja ő... nem hisz
szük mi... Szereti a zenét. Mozi-
partnereket keres „le-ki költségen
jeligére”. Talál. Ismerkedés után a
nő finnyásan végigmosolyogja nem
a holdat. Lácit. Aztán továbbáll. És
ő újra keres... ha elfárad, leül a
padra. Jön az ellenőr. Továbbáll.
Ha esteledik... és rossz napja volt...
Hazamegy... és magában elszaval-
ja:

...ölébe vesz dajkám s altatónta
hangzik ajkán...

Néha — ez azonban nagyon ritka
— ott találjuk Lácit a kioszkban.
Sört iszik. Nem egyedül. Barátai
fizetik.

Es Háry ő beszédét éjfélig folyta-
tá... (p. i.)

Hirdessen
a „JÓESTET!”-ben

Undorító erkölcstelenséggel vádolja nevelőapját egy 13 éves leány

A rendőrség őrizetbe vette a súlyosan megvádolt korcsmárost

(KOLOZSVAR.) Még jóformán el sem ültek a viharok a Sebestyén borbélymester undorító bűncselekménye fölött — aki, mint ismeretes, hozzátartozói feljelentése szerint, a saját leányával folytatott éveken keresztül szerelmi viszonyt — s már egy újabb, majdnem a Sebestyén-ügyhöz hasonló eset pattant ki Kolozsváron. P. Gy., a Mihai Viteazul-téri korcsmáros évekkel ezelőtt egy leánygyermeket, G. I.-t fogadott örökbe. A kisleány azóta már betöltötte a 13-ik életévét is. A szomszédok elmondása szerint a

gyermek apja tudomást szerzett arról, hogy a korcsmáros és a leányka között valami történt. Az apa valatára fogta a kisleányt, aki

ekkor borzalmas dolgokat ismert be. Elmondotta, hogy nevelőapja évek óta szerelmével üldözi. Még alig töltötte be a 7-ik életévét, amikor már kísérleteket tett, hogy rákényszerítse a vele való szeretkezésre.

A vendéglős, a leányka elmondása szerint, évek óta hatalmában tartotta a kisleányt,

akinek természetellenes formában

elégítette ki állatias vágyait.

Az apa a kisleányt hatósági orvossal vizsgálta meg. Az orvosi vizsgálat megállapítása szerint

a leányka nincsen ugyan deflorálva, de az orvos egyes jelekből arra következtetett, hogy a leányka által hangoztatott kiserlet valóban megtörtént.

feljelentés alapján a korcsmárost a rendőrség őrizetbe vette és ügyében most próbálja a bizonyítékokat összeállítani. A korcsmáros eddigi kihallgatása során tagadta a terhéről bűncselekményt.

LEGUJABB

Még mindig elkeseredett harcok folynak Stájerországban és Karinthiában

Letartóztatták az Alpiner Montangesellschaft vezérigazgatóját bűnrészesség címén

(BÉCS.) Lapunk zártakor érkezett jelentés szerint Steierországban és Karinthiában még folynak a harcok a kampószerkesztések és a kormány csapatok között. Az eddigi jelentések szerint körülbelül 20—30 halálos áldozata van a tegnapi harcoknak.

A „Morning Post” jelenti, hogy amennyiben diplomáciai beavatkozásra kerülne a sor az osztrák kérdésben, úgy Jugoszláviának az a szerepe jutna, hogy megszállja Karinthiát.

OLASZORSZÁG MOZGÓSÍT

(LONDON.) A Daily Telegraph római munkatársa jelenti, hogy az előjelek szerint Mussolini nem fog megelégedni a Németországgal szembeni éles tiltakozással, hanem

sokkal erőteljesebb, drasztikusabb erőket vesz igénybe. Ezzel mintegy igazolni akarja, hogy semmiféle beleszólást nem tűr Ausztria ügyeibe és hogy az osztrák szövetségi köztársaság területi érintetlenségét minden eszközzel, ha keli háborúval is megvédi.

Az olasz diktátor terveinek legvilágosabb bizonyítékai azok a csapatösszevonások, amelyek az olasz-osztrák határon történtek. Az Appenineken százezer, a hadgyakorlatra behívott katona áll készen bár-

melyik pillanatban, hogy átlépik a határt. Ezen a jelentős haderőn kívül négy hadosztályt összpontosítottak.

A katonák nyári szabadságát felfüggesztették s utasították a csapatok tagjait, hogy azonnal jelentkezzenek az egyes csapat-egységeknél.

A határmenti csapatok főparancsnokának átvételével Graziani tábornokot bízták meg.

FELTÜNETKELTŐ LETARTÓZTATÁS AUSZTRIÁBAN

(BÉCS.) Egész Ausztriában óriási feltűnést kelt az a hír, hogy dr. Apoldot, az Alpiner Montangesellschaftnak, Ausztria legnagyobb bányavállalatának vezetőjét az ausztriai események miatt letartóztatták.

A hatóságok feltevése szerint az óriási ipartröszt vezetőinek fontos szerepe volt a szerdai államcsíny előkészítésében. A vállalat német tőkével dolgozik s tisztviselőinek és munkásainak tagjai a nácik tömegéből kerülnek ki. Újabb bizonyíték a vállalatának vezetőjét az ausztriai eseményekről harcolt éppen a vállalat székhelyén, Donawitzban és Loebenben folytak. Egyik vezető mérnök lakásán 56 fegyvert és nagymennyiségű lőszert találtak a házkutatást végző hatóságok.

Detektíveknek adták ki magukat és megzsaroltak egy szászlónai családot

(KOLOZSVAR.) Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a rendőrség bünygyi osztálya szélhámoságokért letartóztatta Kiss Gyula és Kovács András büntetett előéletű szélhámosokat. Kis Gyulát és társát Szászlonára vitték ki a vizsgálat lefolytatása végett, mert itt követték el a szélhámoságot. A csendőrség most fejezte be a vizsgálatot és a két szélhámost visszaszállította Kolozsvárra.

Kis Gyula előszeretettel használja a detektív címet. Évekkel ezelőtt Moholcan detektív csoportvezető névét vette fel és Kolozsváron a szélhámoságok egész sorozatát követte el.

Amikor ezért a bíróság elé került, — tekintve, hogy szélhámoságot már másodszor volt büntetve — két és fél évi fegyházra ítélték. Ugy lát-szik a börtön nem javította meg Kis Gyulát és társát, akik újra ragaszkod-

tak a detektív címhez és Szászlonai szélhámoskodtak.

Felkerestek egy szászlónai családot, amelynek az egyik hozzátartozóját valamiért Kolozsváron letartóztatták. Kis Gyula detektívnek adta ki magát s hajlandónak mutatkozott, hogy pénz ellenében visszaszerelje a letartóztatott hozzátartozójának nem volt pénze, mire Kis Gyula és társa természetben egyezett ki. Összeszedtek néhány pár csirkét, libát, rucát, sonkát, kolbászt, zsírt, falusi szőtest, agyalmút stb. dolgokat s megígérték, hogy már másnapra a letartóztatottat szabadlábra helyezik. Igéretüket természetesen nem váltották valóra, min a becsapott emberek feljelentették őket. Kihallgatásuk során a két szélhámos teljes beismerésben volt s igaz beismerő vallomásuk alapján átadták őket az ügyésznek.

Lezuhant a svájci légiforgalmi társaság nagy személyszállító gépe — tizenegy halott

(STUTTGART.) Borzalmas repülőszerencsétlenség áldozata lett a svájci légiforgalmi társaság nagy személyszállító repülőgépe. A repülőgép eddig még kiderítetlen okokból több ezer méter magasból lezuhant és izzé-porrá tört. A gép motorját a lezuhanás színhelyétől ezer méternyi távolságra találták meg. A gépen utazó nyolc utas és három tagu személyzete közül csak négynek sikerült a holttestét megtalálni, a többi el-tűnt.

Véres terrorista merénylet a francia fővárosban

(PÁRIS.) A montparnasse-i földalatti vasuti állomásnál a vonatvezető egyik vasuti kocsiját padja alatt csomagot talált. A szabályzat értelmében azonnal beszozáltatta a csomagot az állomásfőnöknek, aki felvágta a csomag zsinórját, hogy megállapítsa, mit tartalmaz. Ebben a pillanatban borzalmas robbanás történt. Az állomásfőnököt és a vonatvezetőt darabokra szakította a csomagban lévő felrobbant pokolgép. Az irodában levő utasok közül számosat megsebesített a robbanás és az állomás s a vasuti szerelvények összes ablakait bezuza a légnomás ereje. A vizsgálat megindult.

— Meleg ünneplés keretében bucsuztatták a postaigazgatóság tisztviselői a nyugalomba vonuló tisztviselőket. A kolozsvári postaigazgatóság három tisztviselője: Dobriban Veronika, Paul Józsefné, szül. Schneider Erzsébet és Finta Irén 30 évi szolgálat után augusztus elsejével nyugdíjba mennek. A három érdemes kisebbségi tisztviselőnt a kolozsvári postaigazgatóság tisztviselői meleg ünneplés keretében bucsuztatják.

— ELMARAD A ROM. KATH. EGYHÁZKOZSÉG KÉPVISELŐTESTÜLETÉNEK KÖZGYÜLÉSE. Lapunk egyik közelmúlt számában közöltük, hogy a rom. kath. egyház község képviselőtestülete közgyűlést tart. Mint értesülünk — közbejött okok miatt — a képviselőtestület közgyűlése egyelőre ideiglenesen elmarad.

Szigetek, amelyek születnek és eltűnnek

Ezer és ezer hajó szeli át az Óceánt naponta, a hajósok a tenger minden zugát ismerik és ennek ellenére, az óceán a legnagyobb meglepetésekkel szolgál még a legerősebb hajósok számára is. Ezerszer járt tengeri utak fantasztikusan változnak. Ezek a változások szinte egy éjjelen át mennek végbe: sokezer méter mélységből szigetek bukkannak föl, hogy ismét eltűnjenek. Ez, bár fantasztikus hangzik, mégis valóság. Ezt a különös tüneményt nem egy tudományosan feljegyzett dátum támasztja alá.

Ilyen vulkanikus szigetre 1768-ban bukkantak először a Bering-tengerben. A szigetet az amerikai felfedezők: Chip-Rock-nak nevezték el. A második ilyen szigetet 1888-ban fedezték fel, ezt Boguslovskij Ostrovnak keresztelték. 1888-ban tehát felbukkanása után csaknem egy évszázaddal „Chip-Rock” szigete elcsúszott; néhány napra rá azonban új sziget tűnt föl, 240 méter magas csúccsal.

A déli tengerben lévő „Falcon-Island” is ilyen eredetű sziget, ezt Mac Kelly, az angol „Falcon” csatahajó kapitánya fedezte föl 1865-ben. Egy másik angol hajó 1877-ben, tehát 12 évvel később ugyanitt szelte át az Óceánt, de ez a hajó már — nyomait sem találta az egykori szigetek.

Ily módon jött létre 1831-ben Szciliában a „Ferdinanda” sziget. A szicíliai halászok már napokkal előbb földlökéseket éreztek. Egy napsugaras délután aztán a tenger szörnyű, félelmetes hullámváza, kavargás közepette sokezer méter mélységből felvetett egy újabb ilyen furcsa eredetű és élettartamu szigetet. A tenger még a legöregebb, legkiválóbb hajósok számára is kiismerhetetlen.

ma legújabb arckép.

Szélhámosok legnagyobb ellensége: a kvarclámpa

A modern kriminalisztika egyre több fegyverrel tud küzdeni a gonosztevők társadalma ellen. Ma már a legraffináltabb bűnügyekre is világosságot tudnak deríteni.

A hamisítóknek például egyik legveszedelmesebb ellensége a kvarclámpa. Az ultraviolett-sugarakkal ugyanis láthatóvá lesznek olyan nyomok is, amelyeket a szabad szem nem vesz észre. Elegendő egy hamisított aktát vagy bankjegyet a kvarclámpa fényébe helyezni és így hasonlítani össze egy hamisítatlan bankjeggyel. Nincs az a raffinált hamisítási mód, amelyet az ultraviolett-sugarak le ne leplezzenek. Ha egy csekken csak mikroszkópiusan ki-

csiny törés vagy javítás van, vagy ha egy iratról kémiai uton tüntetik el a betűket, a kvarclámpa csatlakoztatásával szembe mindezt a praktikát napfényre hozza.

A híres klasszikus mesterek festményeit és a drágaköveket is az ultraviolett-sugarakkal vizsgálják meg ma, ha valódiságukról bizonyosságot akarnak szerezni. A legújabb időkben a kvarclámpa a bűnügyi nyomozás terén még egyéb értékes segítséget is jelent. Sima tárgyakon ujjlenyomatokat láthatóvá lehet tenni az ultraviolett-sugarak révén, amikor szabad szemmel vagy közönséges optikai eszközökkel ujjlenyomatnak a nyomát sem látnánk.

Repül a reklám...

Az ötletes kolozsvári kereskedők jóvoltából városunk előkelői hölgyei — bámulatos — kezdenek leszokni pincsi ebeikről. Már nem vezetük modern maszipórázón a Hekit, meg a Bubit, mert a gáz tért hódított a divatban is. Gázreklám kell. Ballon, amely a fejek fölött uszik és rajta van az áruház reklámja. Rajta van az, hogy a hölgy, a ballon tulajdonosa honnan szerzi be ruházatát, a kombinét, harisnyát... na és a többi...

Szóval legújabbán gázballon a hölgyek uccái szórakoztatója. Gáz, amely nem kér enni, gáz, ami légiessébbé teszi a járását... gáz, hogy mindenki kedélyesen hozzászokjon és mosolyogva hozzá a gumihólyagot... hogy végre a teremtséskorona-hozzáadja a kor szelleméhez, amely ma tele van töltve méreggel és... gázzal.

— ÖTSZAZ ÉVES MUMIAKAT TALÁLTAK A KANÁRI-SZIGETEKEN. Lissaboni jelentés szerint a portugál tudományos expedíció vezetője, Salanches régiség tudós a Kanári-szigeteken lévő Teide hegy közelében rendkívül érdekes és tudományos szempontból nagyjelentőségű őst leletet talált. A tudományos expedíció azért utazott a Kanári-szigetekre, hogy egy, már letűnt népfaj után kutasson, amely ezelőtt 500 évvel élt a Kanári-szigeteken. A szigetek ezen őslakói rendkívül magas termetű emberek voltak s minden valószínűség szerint Egyiptomból származtak. A tudósok a tűzhányó Teide hegy körül barlangokat fedeztek fel, amelyekben még ép állapotban lévő mumiákra akadtak. Az érdekes őst lelet tudományos körökben nagy örömet és érthető feltűnést keltett annál is inkább, mert embertani megállapítások szerint a szigetek lakói és az állatok is, ha nem is szelvények el az idők folyamán, de a rendes nagyságnál jóval kisebbek szoktak lenni. Mint például a japán- és Maláj-szigeteken.

Ismeretlen zenei anekdóták

Közlő: GARA AKOS

SZERZŐI DIJ

Strauss Richardhoz, az Elektra, Salome, „Rózsavirág” című operák világhírű zeneszerzőjéhez, aki arról is híres, hogy a legnagyobb szerzői díjakat kapja, egyizben Grünfeld Henrik, a kiváló berlini csellóművész éppen akkor, amikor Strauss a legújabb katonai indulójáért nagy csomó bankjegyet kapott a kiadójától, szerényen így szólt:

— Érdekes, kedves Mester, hogy ön aránytalanul nagyobb szerzői díjakat kap a zenéjéért, mint annakidején Mozart, Schubert és Beethoven...

Mire Strauss Richard mosolyogva jegyezte meg:

— Tudja, miért jár nekem több pénz, kedves barátom? Mert az én zeném nem lesz olyan hosszuleti, mint a Mozarté, Schuberté és Beethovené...

A MEGHIVOTTAK NÉVSORA

Brahms János, a nagy zeneköltő elvi ellensége volt annak, hogy a vendéglátó szalonok úgy mutogassák be művészetét, mint valami kiállítási tárgyat. Egy alkalommal egyik régi tisztelője, X. udvari tanácsos neje, előkelő házában fényes Brahms-estét tervezett s a meghívandók névsorát előre küldte Brahmsnak azzal az előzékeny kéréssel, hogy akinek a jelenléte nem tetszik a Mesternek, annak a nevét törölje ki a névsorból. A zeneköltő átnézte a listát s mindjárt vissza is küldte az udvari tanácsosnénak, aki meglepetésére azt látta, hogy Brahms a névsorból egyedül a saját nevét törölte ki...

KRITIKA A ZONGORAMŰVÉSZRŐL

Popper Dávid, a magyar származású világhírű csellóművész ismeretes volt jóízű tréfáiról és szellemes kritikáiról. Egyizben az ősz Mester egy ismert zongoraművészről a következő bírálatot mondta:

— Ez a művész a legnagyobb zenei könnyedségeket a legnagyobb nehézségek árán győzi le...

OPERETT-HANGZAVAR

Konti József budapesti karnagy-ról, az „Eleven ördög”, „Suhanc” és más operettek zseniális és bohém komponistájáról, a modern magyar operett megteremtőjéről dr. Bródy Miklós, a kolozsvári kiváló tudásu operai karnagy és zeneszerző jegyezte fel a következő hiteles anekdótákat:

Konti József egyizben Márkus Jenőnek, egy ismeretlen fiatal zeneszerzőnek az operettjét tanította be a budapesti Népszínházban. Próba közben egy zenekari tag figyelmeztette Kontit, hogy az új operett partitúrájának az egyik helyén „fis” hang helyett „f”-nek kellene állania. Megkérdezte a karnagyot, hogy javítsa-e a szerző tévedést.

Mire Konti, a budapesti művész-körökben általánosan ismert komikus németes történetgyűjtőjével fölényesen odavetette:

— Hagya csak bene: a darab úgy is megbuk...

A JÁNOS VITÉZ FŐPRÓBAJÁN

Konti József annak idején Kacsóh Pongrác világheressé vált „János vitéz”-ét is dirigálta. A magyar

operett főpróbáján a szerző is jelen volt s a színpad háteréből szerény megjegyzéseket tett a zenekar játéka-ra. Konti egy ideig szó nélkül tűrte a közbeszólásokat, egyszerre azonban szokott fölényével odaszólt Kacsóh Pongrácnak:

— Ugyáltszik, maga jobban ismer ez az operett: akkor csak dirigáljon tovább!

Azzal vette a kalapját és nyugodtan otthagya a főpróbát.

AZ ELLOPOTT KABÁT

Huszka Jenő budapesti zeneszerző kedves operettjére, a „Bob herceg”-re készültek éppen a Népszínházban, amelynek a címszerepében annak idején Fedák Sári aratta első szenzációs színpadi sikereit. A próbák alatti szünetben az egyik zenekari tag kétségbeesve panaszkodott Konti József karnagnak, hogy az orchesterből eltűnt a téli kabátja: valaki ellopta...

Konti ravaszul vigasztalta: — Itt van magának a „Bab herceg” partitúráját, ebbe annyi minden van összelopva: talán megtalálja köztük a kabátja is...

Siessünk gallérainkkal CRISTAL-hoz!

Ahol békés egymás mellett fér meg az intellektuel és a cseléd

Zajos az élet a „csodák” birodalmában — a sétatéri vurstliban

(KOLOZSVÁR.) A sétatéri vurstli kérdése végre — a jelek szerint — rendezést nyert.

Lapunk erélyes állásfoglalásának tudható be, hogy most már a rulettszerű szerencsejátékok teljesen megszűntek

s az itt megjelenő közönség nem válik martalékává néhány lelketlen szerencsekalóznak. Szörványos jelenések és szerencsejátékok még mindig észlelhetők, mert néhány alkalmazott olyankor, mikor nincsen forgalom s nem kell féljen a tettenéréstől, valamelyik sarokban elvonulva, megkísérli a hálójába került szerencsétlen áldozat kifosztását. Ilyen szörványos esetek sajnos még most is előfordulnak,

de remélhetőleg a hatóság vezetői megtalálják annak is a módját, hogy a vurstlit számszázalékosan megtisztítsák a hivatalos siberéktől.

MEZITLÁB ÉS SÁRCIPŐ

A vurstlinak egyébként állandóan van közönsége. A közönség kissé finom-vegyes.

Az intellektueltől a mezitláb cselédig az ember a társadalom minden rétegével találkozik.

Természetesen a hullámzó tömegből a megfelelő számú

zsebtolvajok sem hiányoznak, akik mint dolgoz emberekhez illik, kihasználják a kedvező alkalmat s „operálnak”.

Az intelligensebb osztály előszeretettel hódol egy újfajta szerencsejátéknak: a csokoládéért való célbalövésnek. Ez a játék abban áll, hogy egy számozott, forgó deszkakorongra 3 lej ellenében egy lerögzített fegyverrel rálo az ember. A kilőtt szeg egy számban áll meg s az illető az ugyanazon számmal ellátott csokoládéfajtát nyeri meg. Sok veszteni való nincs, mert valant mindenki nyer, de sokan vannak, akik a 3 lej ellenében 8—10, sőt 12 lejes csokoládékat nyernek. Ennél az asztalnál főleg a hölgyekben nyilvánul meg a játékszenvedély.

FOROG A SZERENCSEKERÉK

Kevesebb népszerűségnek örvendenek, mert sok csalóást hoznak a számozott szerencsekerekek. Itt megforgatják a szerencsekereket s ahol a kerék megáll, a számnak megfelelő tárgyat nyeri a játékos. Ez sok csalóást okoz, mert

a sok dísz tárgy közül csak rit-

kán kerül értékesebb nyereményre sor, legtöbbször egy boros vagy vizespohár, vagy jobbik esetében egy festett befőttes üveg, amelyet egy kis jóakarattal virágvázává léptettek elő.

A nép egyszerűbb gyermekei már inkább a mutatványos bódék előtt csoportosulnak s élvezettel hallgatják a kikiáltók konferanszait. Ez most is elég nagy zajjal történik, de ez a hallgatóság fülét nem sérti, annál jobban az aludni vágyó környékbeli lakosságát. A mutatványos bódék közül a bábszínház előtt a legnagyobb a tolongás. Befelé itt is gyéren megy a közönség, de

a sátor előtt szinte egymást ölik az emberek, különösen olyankor, midőn néhány percre izeltő gyanánt megjelenik a „paprika-jancsi.”

KARDNYELÉS ÖT LEJÉRT

Akik valahonnan szert tesznek egy kis pénzre, megelégedetten távoznak a fakiros sátrából is, ahol

s lejes beléptidij ellenében a „művészek” kardot nyelnek, szegen, üvegcserepeken táncolnak s éles kardokból összeállított létrán mászkálnak.

Hasonló sikere van a „fejnélküli” nőnek, aki a kezében tartja a fejét s közben beszél...

A törpék sátra is tetszik a publikumnak, főleg az ingyen publikumnak, amely pénz nélkül szórakozik. A Julcsák és a Marcsák szájatva bámulják a sok csodálatos mutatványt.

A legényvirtus az újfajta hintánál mutatkozik meg. A hintázás nem úgy történik, mint a hajóhintánál, ahol le-föl leng a hinta. Itt, ha a legény jól hajt, a hinta állandóan átfordul s egész kört ír le. Itt mutatkozik meg a virtus: Ki, hogy tud hintázni.

JÁTEK A HALÁLLAL

Sok csodálójá van a hordó falán motorbicikliző artistának is. Itt azonban az a baj, hogy ebből a produkcióból ebben a pillanatban kettő is van Kolozsváron. Az egyik a Széchenyi-téren, a másik a vurstliban produkálja magát. Az előbbeni tul tett a motorbicikliseken, mert az nemcsak motorkerékpárral, hanem autóval is produkálja magát.

A sok látnivaló, a sok mutatványos bódé — talán mert kissé szokatlan — rengeteg közönséget vonz a vurstliba, akik most már legalább — amig ujra fel nem állítják a szerencseasztalokat, amelyre remélhetőleg nem kerül sor — szórakozhatnak, anélkül, hogy meglevő lejeiket néhány lelkiismeretlen kufár csaláson alapuló játéksisztémájával zsebre vágják.

Negyvenöt görli ájultra vert egy filmrendezőt

Hollywood idei nagy eseménye, hogy negyvenöt görli megvert egy filmrendezőt. A szenzáció hiteles története ez:

Mitchel Leisen rendező egy csoporttal éppen az új revüre készült. Hetek óta reggel 9 órakor kezdődött a munka. Két nappal a premier előtt még javában játszottak, táncoltak és énekeltek, egyszer, kétszer, harmincszor, százszor is végigismételték az egész műsort. Ezen a napon semmi sem tetszett a rendezőnek. Egyszer a lányok testtartásán, másszor az összjátékukon vagy a ritmizálásukon.

Este 9 órára ugyan Leisen ur teljesen berekedt, de a munkabírása nem lankadt. Ugy ismételtette tovább az egyes számokat, mintha csak most kezdődne a próba.

Már féltizenkettőre járt az idő,

amikor a huzatos színpadon elől ról kezdette az egész előadást.

Éjfél után 1 órakor Leisen ur ugyan még mindig nem volt megelégedve, mégis elhatározta, hogy lefújítja a próbát. Erre a felszabadult energiák valóságos dührohama zúdult az irgalmatlan rendezőre.

Egy Clairisse nevű görli, akit a rendező több ízben durván megrendszabályozott a próba folyamán, most, társnői felbujtására, hirtelen Leisen elé lépett és

kétszer arcultotta megkínzóját. Erre a többiek, mintegy adott jelre, rávetették magukat mister Mitchelre.

A következő pillanatban a színpad csatátérre alakult át. Lécek recsegték, kulisszák repültek, zuhantak az ütlegek, amíg a műte-

rem korlátlan ura, mister Mitchel Leisen

ájultan zuhant a deszkákra. Másnap a stúdió igazgatója úgy a lázadó görlok, mint a rendező részére szünetet rendelt el. A fegyverszünet aztán teljes békekötéshez vezetett, amennyiben a „lábadozó” rendező minden egyes görli egy-egy bobonniert-vel ajándékozott meg. Később emléküket így megédesítve... harmadnap elől kezdődött minden.

— Emlékművet állítottak egy kukacnak. Hallottunk már sokféle emlékműről, amelyet különböző nagyságoknak az utókor számára való megörökítésre állítottak. Arról is hallottunk, hogy állatoknak emlékművet. Így például az USA Teatle városában egy tehénnek állítottak gyönyörű síremléket. Plimouthban egy disznónak, Llandudnóban walesi faluban egy fehér házi nyul emléket örökítették meg hatalmas márványoszloppal, de amit most Albániából jelentenek, egyedülálló a maga nemében. A derék albánok hatalmas emlékművet állítottak egy — ne tessék nevetni — kukacnak. Ez a kukac-faj évek óta tönkretette az egész évi termést úgy, hogy a szegény albánok minden erejükkel összeszedve harcoltak a legveszedelmesebb ellenség ellen. Ennek az óriási küzdelemnek az lett a vége, hogy nemcsak a férgekől szabadultak meg, hanem a férgek elleni küzdelem kísérletezéseinek eredményeképpen az évi termés a régihez viszonyítva majdnem a tizszeresére növekedett. Efeletti hálájukból az albánok emlékoszlopott készítettek a veszedelmes, kártékony rovar fajtajának.

— PRÓBÁLJA MEG talp és bőrszükségletét Kozák István bőrtürelében, Cal. Reg. Ferdinand 25., (főpostával szemben) beszerezni. A legártósabb minőségben, olcsó napi árban vásárolhat.

Jó könyv, olcsó áron!

Dickens: A Picwick club 2 kötetben 60 L
Dickens: Kis Dorrit 3 kötetben . . . 99 „
Gogoly: Holt lelek . . . 33 „
Dumas: A három testőr 2 kötetben . . . 48 „
Anatole France: Fehér kövön . . . 40 „
Shaw: Ember és felsőbbrendű ember 55 „
Juhász: A világirodalom élettörténete 55 „
Barbusse: Erő . . . 30 „
Némirovsky: A milliomos Golder . . . 30 „
Lengyel: A boldog város . . . 30 „
London: A tűzés nap sugar . . . 60 „
London: A Mayák . . . 60 „
London: Mélység . . . 30 „
Hobson: Egy új világ problémái . . . 24 „
Laczkó: Szent Iván tüze . . . 30 „
Lewison: Az örök sziget . . . 60 „
Photopidán: Szerencsés Péter 2 k. 60 „
Fink: Ehes vagyok, vászonkötésben 68 „
Róth: Hiób, vászonkötésben . . . 68 „
Farkas: A magyar irodalom története, vászonkötésben . . . 68 „
Eckhárt: Magyarország története, vászonkötésben . . . 68 „
Dosztojevskij: Bűn és bűnhődés, vászonkötésben . . . 36 „
Dickens: Twist Oliver, vászonkötés . . . 36 „
Poe: Tul életen és halálon, vászonkötésben . . . 36 „
Dumas: A kaméliás hölgy, vászonkötésben . . . 36 „
Bárá Kemény: A rajongók 2 kötetben, vászonkötésben . . . 72 „
Prévost: Manon Lescaut . . . 36 „
Eötvös: A nagy per 3 kötetben . . . 99 „
Br. Eötvös: A falu jegyzője 2 k. . . 80 „

Vidékre csak a pénz, vagy bélyeg előzetes beküldése mellett szállítunk. Egyszáz lejett felüli megrendelésnél portómentesen.

Cultura

könyvkereskedés Cluj, Str. Memorandului 4. az udvarban.

Erdélyi Borozó

(Cal. Victoriei 41.)

Elsőrangú konyha, prima fajborok! IMRE LAJOS vezetésével.

◆◆◆

Minden szombaton vásárhelyi vargabéles! Esténként szénensült flekken!

Építőmunkás-mozgóban:

Szombaton 7 és 9, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor
Szenzációs két sláger egy helyért!

A Kémszolgálat

Orosz kémdráma. Izgalmas jelenetekkel.
Főszerepben: BRIGITTE HELM és WILLY FRITSCH.

Minden előadás keretében fellép VOX-TRIO
Európa legszenzációsabb gyermekakrobata csoportja orosz tánc és akrobata mutatványaikkal.

Gara Ákos:

Emlékezés Gittára

Gitta szolt, csenegve könnyedén.
Hallgattam híven, szóltanul merengve,
A pén ebédő meghitt szögletén ...
Künn hullt a sűrű, őszi zápor egyre
és ólomszárnya mindent elfödött.
Egyhangu kip-kop verte fel a csendet,
Míg csapkodott az ablakok mögött ...

De most a Gitta édes hangja csengett:

"Az én szememnek ritka fénye van,
Hozzá hasonlót száz között se látni.
De nemsokára — minden hasztalan —
Nem látok úgy, mint két szemére bárki...
Fogam fehér, akár a tiszta hó,
De porladoz, ha mulni kezd az élet.
Sötét hajam fehérre változó ...
Igy mulnak el a boldog, ifju évek!" ...

Elhallgatott. Künn hullt a bús eső,
Csapkodva zajjal fönn az ércsatornát.
Parázna págyak, ifju tű, erő
Sívem bilincseit lázasan megoldták.
Legott reá akartam rontani,
Csókot lehelve csillogó szemére,
Hogy vad, tüzes csókomba démoni
Lánggal lobogjon izzó, tiszta vére.
Sötét haját kibontni rakmerőn,
Hogy arcomat befődjé, mint az éjjel
S belélehelve lázadó erőt ...
Hazudsz! — kiáltni ifju págy hevével ...

De nyílt az ajtó. Bennem hunyt a pír ...
Egy pajkos, vöröske jött be futva,
Mint bambino, mosolygó és kövér —
S Gittához érve így szólott:

„Anyuska!”

— Lemondanak a törökök a kávézásról. Az ankarai és istambuli török sajtóban egy idő óta élénk akció indult meg a törökök nemzeti itala: a feketekávé fogyasztása ellen. A kormányhoz közelálló török lapok szerint a feketekávé eredetileg nem is volt nemzeti ital Törökországban. A babkávét 1556-ban hozta be először egy Chem nevű arab Aleppóból Konstantinápolyba s ez az arab tanította meg a törököket a világhírűvé vált feketekávé készítésére. A törökök nemzeti itala tulajdonképpen az ugynevezett „aiyram” nem egyéb, mint juh- és számardej keveréke, hasonlít a yoghurthoz, savanyu izű és rendkívül népszerű a török lakosság körében. A feketekávé elleni akció hátterében az a török kormánytól kiindult gazdasági ok áll, hogy a babkávét behozatala Braziliából egyre emelkedőben van és az állam érdeke szempontjából rövidesen korlátozni kell a kávé külföldi behozatalát. A statisztika szerint a feketekávé élvezete a törökök között hihetetlen mértékben el van terjedve. E szerint minden török naponta 15 csésze feketekávét fogyaszt s így valószínű, hogy az országban nehezen fogynak leszokni kedvenc italuk élvezetéről.

Hölgyeim!

Veszély nélküli tartós ondulást, villany nélkül, 6 hónapi garanciával. Valamint hajfestést felelősséggel, ugyiszentén vas- és vízdululást legszébb kivitelben készít.

Terkál-szalón,

Cluj, Reg. Ferdinand 33.
Élőház. — Vashid mellett.

Nagybecsü magyar történelmi ereklyék és dokumentumok Szovjetoroszországban

Egy magyar újságíró felfedezte a moszkvai forradalmi múzeumban a világosi magyar hadizászlókat — Leningrádban őrzik Rákóczy Ferenc levelezését Nagy Péter cárral — Megindító orosz feljegyzések a világosi fegyverletételről

Bándy Miklós, a „Tester Lloyd” tudósítója a lap július 17-i számában beszámol a Szovjet-Oroszországban magyar történelmi emlékek után végzett kutatásairól. Kutatásai első szakaszának tárgyát a 48-as szabadságharc emlékei képezték, miket részben a Paskiewitsch-levéltárban, részben pedig a hadtörténelmi levéltárban fedezett fel. E kortörténelmi dokumentumok magukban foglalják a cár személyes levelezését, követek jelentéseit a magyar szabadságharcra vonatkozó egyéb feljegyzéseket.

A tudósító beszámol arról, hogy összesen hatvan zászlót talált a moszkvai forradalmi múzeumban, valamint az 534—536. számú iratcsomókat a hadrakelt hadsereg parancsnokságának első osztályához beérkezett jelentésekről. Ezek közt egy naplószerű feljegyzés van, mely közvetlen katonai nyelvezetben írja le a világosi fegyverletétel lefolyását. Ezek a feljegyzések a nagyváradi táborban keltek és gróf Adlerberg vezérőrnagysegéd címére szólnak. A naplót kísérő levél jelenti, hogy Istomin nevű kapitány és vadászkatona a napokban utrakelnek a zsákmányolt magyar zászlókkal. — Bándy Miklós ezután szószerint közli a jul. 31.—aug. 2-i feljegyzéseket a fegyverletétel szomorú lefolyásáról, melyek bár ismeretes tényeket regisztrálnak, megírásuk módja megkapó bizonyítékát adja az orosz feljegyző katona tiszteletének és csodálatának az ellenséges magyar hadsereg hősiességével szemben. Ime, a naplójegyzetek:

Július 31.

Előrsünk a mai napon Zimánd községig nyomult. Kozákok Szentannán állanak, a főhadserő Kisjenőn, a gyalogság Nagyzerinden. A nap nevezetessége, hogy Görgey tábornok küldöttjei jelentkeztek a kisjenői előőrseinknél — bízva az orosz uralkodó kegyében — kész letenni teljes haderejével a fegyvert és ezzel a hadjáratot befejezni. A kozákok nyomában megszállták az arad-világosi utvonalat, hogy a magyar hadseregnek Aradról Világosra való visszavonulását — az osztrákokkal szemben fedezzék.

Görgey hadseregével együtt, mely az 1., 3. és 7. hadtestből állott, parlamentjeinek kiküldésével egyidejűleg elhagyta Aradot, azonban a meggyőződésben, hogy haderőinket Záránd községben találja és ott teszi le a fegyvert. Gróf Rüdiger tábornok a magyar hadsereget fedező hadmoz-

gátat következtében Világosnál várta be Görgeyt.

A FEGYVERLETÉTEL

Rüdiger gróf egyfelől, Görgey tábornok másfelől kivált vezérkaruk tisztjeinek csoportjából és egymás felé lovagoltak. Görgey rövid jelentés után visszatért csapataihoz és azokat egy arcvonalba állította, a tüzéséggel a közepén — és elrendelte a fegyverek letételét.

Mikor Görgey hadserege felállott az arcvonalba, Rüdiger gróf ismét előrelövagolt és tisztelegve üdvözölte a magyar hadsereget. Ezután a könynyű orosz 2. lovashadosztály előre nyomult s megkezdte a hadifoglyok és fegyverek számbavételét. Lehetetlen volt megindulás nélkül szemlélőnk, ahogyan ezek a harcosok néma kétségbeeséssel fegyvereiket lerakták, a zászlókat reszketve megcsókolták és azokról örökre búcsút vettek. A huszárok leszálltak lovaikról, kardjukat, felszerelésüket egybe-hordták a kijelölt helyekre s újból meg újból sírva csókolták meg lovaiikat. Egy gyalogos habozott s megkérdezte tisztjét: „Valóban itt kell hagynom fegyveremet?” A magyar tiszt válaszára a katona tehetetlen kétségbeeséssel az égre tárta karjait, azután fegyverét földnek támasztotta, föléje hajolt. A fegyver eldőlt s a katona holtan rogyott le mellé...

Augusztus 2.

Rüdiger tábornok báró Haynau-tól, az osztrák hadsereg parancsnokától, aki akkor még abban a hiszemben volt, hogy Görgey Lugoson van, levelet kapott, amelyben Haynau báró meggyőzni igyekszik Rüdigert, hogy a 3. orosz gyalghadosztály csatlakozzék az osztrákokhoz, mivel annyira veszélyesnek tartja Görgeyt, hogy nem mer vele egymaga szembeszállni.

Igy látták az oroszok az eseményeket. A jelentéshez csatolt jegyzékből kitűnik, hogy az oroszok Világosnál a foglyokon és hadfelszereléseken kívül 29 tábort zászlót és 31 nemzeti lobogót vettek birtokba.

A SZABADSÁGHARC FELFEDEZETT EREKLYÉI

Bándy hosszas kutatás után a moszkvai forradalmi múzeumban akadt rá a 48-as zászló-ereklyékre, ahol a titkár azt a felvilágosítást adta, hogy azokat már évek óta őriztet vette, de leltározásuk a magyar feliratok miatt nehézségekbe ütközött. Megkapva a felhatalmazást

Bándy a vizsgálódásra, ládák, ruhák és okmányok között megtalálta a sarokban a gondosan elhelyezett régi, értékes nemzeti jelvényeket. A piros-fehér-zöld nemzeti zászlók között alig talált olyant, mit a puska-golyók át meg át nem jártak volna. A pompás fehérselyem hadilobogókat, miknek széleit piros-fehér-zöld kézihimzés szegélyezi, nagyrészt jobb állapotban találta. A Vécsey-czred zászlóján piros szallag csüng alá, melyre arany betűkkel „Hazáért, Szabadságért” van ráhímézve. A Bem-huszárok zászlószallagja a következő felirattal hordja: „Győzzünk, vagy halunk a hazáért — 1848 október 8-án”. Hasonló feliratok olvashatók a 10. huszárezred és Tólnavár megye lovas nemzetőreinek fehér zászlóján. A magyar-osztrák barátkozás mai napjaiban aktuális érdekessége az a zászló, melynek szallagján a következők olvashatók: „Wiener Legion für Ungarn — Szabadság, Egyenlőség, Testvériség.”

Ez Bándy kutatása első szakaszának az eredménye. Tudomására jutott még, hogy Leningrádban gazdag magyar vonatkozású anyag található, többek között Rákóczy Ferencnek, Nagy Péter cárral folytatott levelezése s egynehány Korvina, melyek az évszázadok viharai nyomán vetődtek Oroszországba. Bándy Miklós annak hangoztatása mellett, hogy a mai Oroszország bizonyára nem azonosítja magát a cári Oroszország magatartásával és felfogásával, kérdést intézett illetékes körökhöz, hogy megvan-e a lehetősége annak, hogy az oroszországi magyar relikviák vizsgálakörülhessenek Magyarországra, mely kérdésre biztató választ kapott.

— „A túltáplált kolozsvári cse-csemők...” A jövő generációja a legujabb jelek szerint, már a bölcsőben alaposan megkapja a magáét. A nélkülözéstől elapadt és megromlott anyatejet. Betegséget szív magába, hogy ne tudjon örülni majd az életnek. A kolozsvári betegségyűző cse-csemőket ápoló osztályára néhány nappal ezelőtt rendkívül sok olyan beteg gyermeket vittek, akiknek egyedüli bajuk az volt, hogy rossz anyatejet szívtak, illetve kevés táplálék jutott nekik, mert anyjuk sem étkezett úgy, ahogyan kellett volna. Csak néhány gyermek tartozott azok közé, akiket túltápláltak. Talán tíz közül kettő. Ime, bemutatunk a legujabb kortünetet, amely nem is olyan érdekes, mint amennyire szomorú.

„CZINK”-hez vigye

mert itt tisztítják ki olcsón és jól.

kopott
zsíros
fényfoltos
ruháját

Árulás folytán lepleztek le egy monopol gangszter bandát, akik a feljelentő havert több, mint negyedmillióval károsították meg

(KOLOZSVÁR.) Ugyebár, kevesen vagyunk azok közül, akik ne tudnánk egy-két érdekes „kiadós” mesét a monopoli határos és polgári erkölcsöket javító tevékenységéből.

A monopol magyarul jövedéket jelent. A jövedék pedig azt, hogy a monopolcikkekből súlyos milliárdokat keres az állam. Ez rendben van. Aki szereti a szeszt, igya mámorossá magát. Aki a nikotinért rajong, fejfájásig szíjja a nacionált és marasmit... privát ügy, kinek mi köze hozzá, valamint ahhoz sincs, hogy ha valakinek élvezet három szál gyufával egy sportra gyujtani... tegye meg és a többi.

Amióta jövedék létezik, kihágások is termek. A legkezelemből és törvényekbe nem ütköző monopol kihágás az, ha valaki más cigarettájáról gyujt rá.

EGY KIS STATISZTIKA

A mai ugynevezett „viszonyok” között egy olyan metropolisz miniatűrben, mint a mi „kincsesünk”, a százezer lakosból tízezer dohányzik, de naponta átlag ezer ember a Főtéren, korzón, a külváros nyaktörő uccáiban elrebezi: „szabad egy kis tüzet!”. Ha így ezer ember naponta csak egyszer gyujt rá potyára, akkor szerényen egy hasonló város, mint a miénk, ötven szál gyufát számítva egy kis dobozra... kétszáz skatulyával károsítja meg az államot... négyszáz lej. De mert tizenhétmillió élünk a hazában... a napi egy százalék gyufa sportló, napi husz-harmincezer lejt „rabol” ki a monopol zsebéből. (Tessék belenyugodni, kalkulációba vettük a taplót, a falusi tüzhely paraszát, sőt urambocsát, még az öngyujtót is).

Nagy panama ez. Emellett eltörpül a Skoda-ügy... a Monitorul Oficial sikkasztási kedélyeskedései és a többi ilyen „piti” kabaré.

De maradjunk egyelőre az öngyujtónál.

Egy pár emlékeztető viccnél.

DRÁGA „AJÁNDÉK”

Nevezetesen, hogy például a vonaton a monopol lelkes ügynöke olcsón árul öngyujtót... szidja a monopol... végre odaajándékozza ingyen a tűzszerszámot a kiszemelt pasnak, hogy később leleplezhesse... kész siker.

Tudunk olyan esetet, hogy a soffőr öngyujtóval szippantott tüzet cigarettájára. A monopol-árgus mellre szivta a „kihágást”... felugrott a kocsis lépcsőjére... a soffőr beindított... hatvanas száguldással... a káromkodó ügynöknek Tordán, harminckét kilométernyire innen, dörzsölte az orra alá a hivatalos pecsétet az öngyujtón...

Ezek a romantikus mesék azonban már ellaposodtak... már egy éve szünetel az öngyujtó körüli leleplezés...

De most ujjában friss lendületet vett, nem itt nálunk, hanem a határállomások közelében fekvő városokban a dohánycsempészek leleplezése.

A módszer ezen a téren nem új.

Az ötletek is lekoptak... csak a lendületben van frissesség... a botrányokban az érdekesség.

BEUGRATÓ KÖZKERESÉTI TÁRSASÁG

Csak nemrégiben pattant ki egy igen érdekes monopol-ügy, amelynek kolozsvári vonatkozása is van. Anyanyiban kolozsvári, hogy két temesvári monopol detektív: Padureanu és Porea, két-három kartársukkal a kolozsvári Cojocaru és Marinescu monopol detektívvel és Nedomacschi Dragomir besugóval beugratásokra társultak.

A beugratás abban állt, hogy a lelkiismeretes és derék detektívek több-kevesebb, temesvári egyéneknek külföldi cigarettákat adtak el és az üzlet lebonyolítása után pár órára jött a leleplezés. Hivatalos komolysággal és a monopol lelkiismeretes plébárcával.

Az üzlet ragyogóan ment. A jeles

tisztviselők, tekintet nélkül minden vagyonrevíziós „komoly” eljárásra, rövid pár hónap alatt százezereket kerestek a birság-jutalmakból.

EGY KIS DIFFERENCIA

Közös lónak „turós” a háta, mondja a zseniális és romlatlan népfilozófia és így Nedomacschi ügynök ur rövid néhány hét alatt arra a megállapításra jutott, hogy tisztakezü üzletársai csekély háromszázezer lej erejéig elszámolási differenciát okoztak neki...

Miután a kollégák a just nem voltak hajlandók lepengetni, Nedomacschi fordított egyet monopol önértetén és kollégáit feljelentette. Nem... de hogy: nem sikkasztásért, hanem azon a címen, hogy Padureanu, Borea, Cojocaru és Marinescu alaptalan monopol razzziákat rendeztek és ezekről birságjegyzőkönyveket vettek fel.

Igaz ugyan, hogy ezekben az ügyekben az ő neve is szerepel, de az

„Várj

egy pillanatra, kérlek!

Mielőtt a strandra megyünk, irok a sorsjegyelárusítóknak, hogy hosszabbítsa meg a sorsjegyünket!”

MIELŐTT
NYARALNI
MEGY UJITSA
MEG
SORSJEGYÉT

Valóban! ha elfelejtette sorsjegyet elutazása előtt megújítani, alkalma van a hibát jóvátenni: írhat a sorsjegyelárusítóknak!

A IV. osztály tervszerű nyeremények kívül az urnában még négy egyenként egy milliós vándor-nyeremény is van.

Huzás augusztus 1-én és 2-án

A Román Állami Osztálysorsjáték

Még az utolsó pillanatban is vásárolhat sorsjegyet a
Banca Ilescu S. A.-nál
Cluj. Telefon: 11-54.

Ócska képkeretelt
potlom áron újja
rázsoljuk! Szép és olcsó
festményekben, képkeretekben nagy
választék!

„PAX” Calea
Victoriei 6.

akcióról csak most szerzett tudomás
... súlyos százazerekről van szó...
jogtalanul.

AHOL NEM ÉRTIK A „VICET”

A feljelentést a monopol igazgatósághoz adta be azonban itt nem fogták fel ilyen viccesen a dolgot és az öttagu monopol gangszter-társaság ellen bünvádi feljelentést tettek az aradi ügyészségnél: mondván, hogy a monopol summa summárum, majdnem egymillió lej károsodás érte.

A tárgyalást az illetékes törvényszék meg is tartotta és a vallomásokból, különösen a „hütlén társ” bemósszereléséből kiderült, hogy a társaság beugratásokkal erőszakolt házkutatásokkal dolgozott... és hát így voltaképp a csempészdohányt kedvelő és a birságokat leguberáló „kihágók” nem is olyan bűnösök, mint az ázsón-provokátorok.

Az ügy, ahogy a tárgyaláson kiderült, nem olyan egyszerű, inkább összetett... országos kiterjedésű... nagyobb szabású... még iratok keltenek a dolgok tiszta megvilágításához... ezért a további tárgyalást szeptember 17-én folytatja a törvényszék.

A monopol-gangszterek körében egyelőre nagy az izgalom... nem mernek „lelkiismeretesen” dolgozni. (—ras.)

Beomlás fenyegeti London történelmi emlékü épületeit

London tudvalevőleg nagyrészt agyagos talajon épült. Ennek az a következménye, hogy számos épületet kell évente megvizsgálni, vajon nem fenyegeti-e a beomlás veszélye. A waterlooi hid, amelyet most lebontanak, szintén az agyagos talaj miatt jutott olyan állapotba, hogy a további fennállását veszélyesnek ítélték. A hid elzárása a forgalom elől a grit főváros lakói számára mégis eseményt jelentett. Az utóbbi évek során az ősrégi hidon már több repedés mutatkozott és megállapították, hogy pillérei állandóan süllyednek. Azok a londoni benszüllöttek, akik szenvedélyesen ragaszkodnak a régi London minden kövéhez, természetesen azt hangoztatják, hogy a waterlooi hid még évszázadokig használható lett volna.

Londonnak egyébként még több középületén, köztük a híres Szent Pál székesegyházon is észrevettek már olyan jeleket, amelyek aggasztóak. Londonnak a klímája ugyanis megtámadja a köveket. A Westminster-apátság templomának facade-jai is a londoni levegő bomlasztó hatását jelzik. Ha megérintik a falakat, hull róluk a vakolat. Ezek a tünetek azt az aggodalmat keltik fel, hogy valamikor majd a régi Londonból aligha marad fenn egyetlen historiai nevezettségű épület.

Cenzura!